

**STATENS
KUNSTRÅD**
DANISH ARTS COUNCIL

Statens Kunstråd
H.C. Andersens Boulevard 2 / DK-1553 København V
T: +45 33 74 50 80 / Fax: +45 33 74 45 45
statenskunstraad@kunst.dk
www.kunst.dk

Statens Kunstråds årsberetning 2009

Redaktion

Statens Kunstråd
Marts 2009
www.kunstraadet.dk

Udgivet af

Kunststyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 74 45 00
www.kunststyrelsen.dk
Kunststyrelsen er sekretariat for Statens Kunstråd

ISBN 978-87-991280-6-8

Publikationen er kun udgivet elektronisk, og kan downloades fra
www.statenskunstraad.dk.

© Rettighederne til denne rapport tilhører Kunststyrelsen.
Årsberetningen må frit gengives med behørig kildeangivelse.

**Medlemmerne af Statens Kunstråd
samt formanden for Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg
for perioden 1. april 2007- 31. marts 2011**

Mads Øvlisen, formand for Statens Kunstråd, udpeget af kulturministeren
Giordano Bellincampi, formand for Statens Kunstråds Musikudvalg, udpeget af kulturministeren
Birgit Bergholt, udpeget af repræsentantskabet for Statens Kunstråd
Jette Drewsen, udpeget af repræsentantskabet for Statens Kunstråd
Finn Hauberg Mortensen, formand for Statens Kunstråds Litteraturudvalg, udpeget af kulturministeren
Mikkel Harder Munck-Hansen, formand for Statens Kunstråds Scenekunstudvalg, udpeget af kulturministeren
Pia Buchardt Nielsen, udpeget af repræsentantskabet for Statens Kunstråd
Cai-Ulrich von Platen, udpeget af repræsentantskabet for Statens Kunstråd
Katrine Ring, udpeget af repræsentantskabet for Statens Kunstråd
Elisabeth Toubro, formand for Statens Kunstråds Billedkunstudvalg, udpeget af kulturministeren

Christine Buhl Andersen, formand for Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg, udpeget af kulturministeren

Indholdsfortegnelse

Statens Kunstråds årsberetning 2009

Statens Kunstråd	4
Statens Kunstråds Billedkunstudvalg	16
Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg	23
Statens Kunstråds Litteraturudvalg	29
Statens Kunstråds Musikudvalg	33
Statens Kunstråds Scenekunstudvalg	39

Statens Kunstråds årsregnskab 2009	44
---	-----------

Statens Kunstråds formål er at fremme udvikling af kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet inden for primært de fire kunstfaglige områder: Litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et udvalg under Statens Kunstråd. Desuden er der nedsat et Internationalt billedkunstudvalg.

Statens Kunstråds handlingsplan 2007 – 2011 findes på www.statenskunstraad.dk, hvor man også kan finde præsentation af indsatsområderne, puljer og initiativer, oversigter over tilskudsmodtagere i 2009, præsentationer af udvalgte støttede projekter mv.

Statens Kunstråd

Statens Kunstråds formål er at fremme udvikling af kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet inden for primært de fire kunstfaglige områder: litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et udvalg under Statens Kunstråd. Rådet har desuden nedsat et Internationalt Billedkunstudvalg.

Statens Kunstråd har to hovedopgaver:

- At yde støtte til kunstneriske formål, herunder de formål der fremgår af kunstrådsloven: litteraturloven, teaterloven, billedkunstloven og musikloven
- At rådgive og bistå offentlige myndigheder i sager inden for rådets virkeområde

Lov om Kunstrådet blev vedtaget i 2003, og loven blev revideret i 2009. Rådet skiftede i forlængelse af en lovændring i sommeren 2009 navn fra Kunstrådet til Statens Kunstråd.

Statens Kunstråd har i 2007 udarbejdet en handlingsplan for beskikkelsesperioden 2007-2011. Handlingsplanen beskriver fire indsatsområder, som rådet i særlig grad vil koncentrere indsatsen om:

- Børn og unges møde med kunsten
- Globalisering
- Kunsten og kommunerne
- Formidling

Statens Kunstråd fastslår i sin handlingsplan, at rådet vil støtte kunst som udøves med talent, som er af høj kvalitet og som skabes eller fremføres på højt fagligt niveau. Ved tildelingen af støtte vil Statens Kunstråd:

- Se dansk kunst i et globalt perspektiv
- Nytænke samspillet mellem stat og kommuner om produktion og formidling af kunst
- Støtte kunst, der kan udfordre og engagere, ikke mindst børn og unge
- Støtte kunsten ud fra en nutidig, kunstfaglig vurdering
- Fremme mangfoldighed i produktion og formidling af kunst
- Arbejde på at skaffe kunsten plads i samfundsdebatten og i den nye medievirkelighed

Revision af loven om Statens Kunstråd

Lov om Statens Kunstråd fra 2003 indeholdte en bestemmelse om, at loven skulle tages op til revision i folketingsåret 2008-2009.

Som led i udarbejdelsen af sit hørings svar drøftede rådet mulighederne for en række mere omfattende ændringer af loven, som bl.a. skulle indeholde fastsættelsen af en overordnet politisk rammestyring, men med færre fagspecifikke økonomiske bindinger. Derudover drøftede rådet indgåelsen af 4-årsaftaler samt et længere tidsperspektiv for handlingsplanen for bedre at sikre overgangen fra råd til råd. Rådet vurderede imidlertid, at et sådan forslag ville være for omfattende at gennemføre, og i sit endelige hørings svar enedes rådet således om at anbefale kulturministeren:

- at de forskellige politiske bindinger forbundet med rådets tværgående midler samledes til én stor rådighedsbevilling. Der skulle således ikke fremover være en særlig bevilling til Huskunstnerordningen, forsøg med kulturskoler, internationale formål, tværkunstneriske midler, musikdramatik osv., men kun én generel rådighedsbevilling. Fjernelsen af de politiske bindinger ville både sikre rådet et langt større strategisk råderum og øge armslængden til det politiske system betydeligt.
- at de daværende bevillinger til Huskunstnerordningen og kulturskoleforsøgene, der udløb i rådets periode, skulle fastholdes og lægges ind under rådets generelle bevilling.
- at de af den forrige kulturminister lovede 5 mio. kr. til indsatsområdet Kunsten og Kommunerne skulle tilføres rådets generelle bevilling
- at der tilførtes musikdramatikken betydeligt flere midler for tilnærmelsesvis at imødekomme de kvalitativt bedste ansøgninger
- at der blev givet et løft af den hidtidige bevilling til rådets generelle midler
- at navnet 'Kunstrådet' blev ændret til 'Statens Kunstråd' for at undgå navnesammenblanding med kommunale kunstråd rundt om i landet

Formanden for Statens Kunstråd samt formændene for Statens Kunstråds to billedkunstudvalg tilsluttede sig desuden lovforslagets hensigt om, at der ved skiftet til næstkommende råd skulle udpeges én fælles formand til Statens Kunstråds to billedkunstudvalg, hvilket ville sikre en bedre koordinering både mellem Statens Kunstråd og de respektive udvalg samt de to billedkunstudvalg imellem.

Statens Kunstråd måtte ved lovforslagets vedtagelse konstatere, at udover en 'politisk bekræftelse' af rådets oprettelse i 2003 og af forslaget om navneforandring var stort set ingen af rådets forslag til lovændringer imødekommet.

Rådets bevillinger i 2009

På finansloven for 2009 var der afsat 20 mio. kr. til Statens Kunstråds såkaldt frie midler til øget kunstnerisk aktivitet og talentudvikling. Dertil kommer en række øremærkede mindre bevillinger til Huskunstnerordningen, internationale formål osv. Langt hovedparten af Statens Kunstråds øvrige midler er enten øremærket og/eller lagt ud til udvalgene.

Af rådets frie midler har rådet i 2009 prioriteret at iværksætte en række tværgående ordninger for eksempel i relation til indsatsområderne, til gennemførelsen af endnu en idéindkaldelse samt midler til gennemførelsen af en ny international festival for samtidskunst. Endvidere har rådet ydet supplerende bevilling til flere puljer, eksempelvis Puljen til Musikdramatik, Dramatikpuljen og Puljen til danske galleriers messedeltagelse.

Endelig har rådet bevilget supplerende tilskud til en række initiativer iværksat af udvalgene, eksempelvis en international musikkonference og en dansekonference samt tilskud til enkelte projekter.

I nedenstående kommenteres enkelte af puljerne og initiativerne nærmere, andre omtales under udvalgenes bidrag til årsberetningen.

Idéindkaldelse 2009

Statens Kunstråd iværksatte i 2009 igen en idéindkaldelse, idet rådet endnu engang opfordrede kunstnere, kunstinstitutioner, kommuner og andre til at komme med idéer til markante kunstprojekter, som rådet kunne støtte. Statens Kunstråd ønskede med sin idéindkaldelse at sprænge rammerne for, hvordan kunststøtte uddeles ved blandt andet at støtte gennemførelsen af markante kunstneriske projekter og initiativer uden på forhånd at have fastlagt puljer og beløbsrammer.

Der blev indsendt i alt 141 idéer, hvoraf 23 blev udvalgt til en egentlig ansøgningsrunde med projektbeskrivelser. Statens Kunstråd endte med i januar 2010 at udvælge ni projekter, som til sammen fik 10 mio. kr. i støtte.

Statens Kunstråd lagde ved sin prioritering af støtten vægt på, at projekterne var markante, involverede flere af kunstarterne, var egnede til at give mange mennesker en ny oplevelse af kunst, stimulerede samfundsdebatten om kunstens væsen og nødvendighed og medvirkede til at placere Danmark som fornyer på den internationale kunstscene.

Initiativer i forbindelse med indsatsområdet Kunsten og Globaliseringen

Statens Kunstråd vedtog i 2009 en række mål og principper for sine internationale aktiviteter, blandt andet baseret på KIU-rapporten vedr. det internationale kultursamarbejde, og rådet iværksatte en række særlige tiltag i tilknytning til sit internationale arbejde. Disse tiltag gennemføres i 2009 og 2010 med et samlet budget på 6 mio. kr.

Rådet vedtog følgende mål og principper for sit internationale arbejde under indsatsområdet Kunsten og globaliseringen:

Mål:

- at fremme udviklingen af dansk kunst ved at indtænke en international dimension i rådets ordninger og initiativer i videst muligt omfang

- at øge den internationale mobilitet af danske kunstnere og deres interaktion med udenlandske kunstnere
- at fremme mangfoldighed i produktion og formidling af kunst

Principper:

- Kunstnerisk kvalitet, originalitet og relevans
- Samarbejde og gensidighed
- Langsigtet, fleksibelt og proaktivt
- Vidensdeling, uddannelse og debat
- Evaluering, dokumentation og opfølgning

Nye tiltag

Statens Kunstråds interkulturelle rådgivningsprojekt

Statens Kunstråd ønskede at sætte fokus på kunstnerisk mangfoldighed og interkulturelle projekter og prioriteringer for kunstnere og kulturelle institutioner i Danmark. Rådet har derfor oprettet et særligt to-årigt rådgivningsprojekt, der har til formål at støtte mulighederne for en professionel kunstnerisk karriere for interkulturelle kunstnere bosiddende i Danmark og skabe opmærksomhed om kunstneriske projekter med tilknytning til det interkulturelle område. Satsningen omfatter rådets fagområder: billedkunst, litteratur, musik og scenekunst. Projektets omdrejningspunkt er en interkulturel konsulent, der er ansat Kunststyrelsen for to år, men finansieres af Statens Kunstråd.

Projektet vil blandt andet gennem en mentorordning for kunstnere og kulturinstitutioner i Danmark tilbyde interkulturel rådgivning om kunststøttesystemet og dets muligheder. Projektet vil desuden omfatte seminarer og debatter.

Ordning vedrørende Residencies i udlandet for danske kunstnere

Statens Kunstråd satte i 2009 midler af til at etablere en ny ordning for residency, som skulle give danske kunstnere mulighed for at søge om residency i udlandet fra år 2010. Ordningen skulle være en pendant til DIVA-ordningen, og skulle etableres i samarbejde med udenlandske kunstråd og/eller andre relevante organisationer og værter. Ordningen skal gælde for alle kunstarter under rådet. Samtidig skal formidlingen af disse residencies styrkes blandt andet ved oprettelsen af nye hjælpefunktioner på rådets hjemmeside, idet det tilstræbes at rådets hjemmeside fremover bliver 'portnen' for residency-søgning for danske kunstnere.

Korte researchprogrammer

Rådet har i 2009 iværksat et nyt, internationalt researchprogram, der skal give internationale kulturformidlere bedre mulighed for at få indblik i det danske kunstliv og styrke netværket mellem den danske og den udenlandske kunstscene. Udenlandske kuratorer, festivalledere, forlæggere, institutionsledere m.fl. kan søge om støtte til rejser og ophold i Danmark. Besøgene skal fremme og styrke danske

kunstnere og/eller danske kunstinstitutioners internationale netværk, på afgørende vis fremme udlandets kendskab til danske kunstnere og/eller danske kunstinstitutioner og fremme konkrete samarbejder mellem dansk og udenlandsk kunst.

Ordningen er en minimalistisk model af rådets besøgsprogrammer. Kandidater skal selv ansøge om at komme på besøg og de får væsentlig færre ressourcer stillet til rådighed. Til gengæld får langt flere muligheden for at komme til Danmark.

International festival for samtidskunst

I forlængelse af rådets beslutning om at støtte større internationalt orienterede begivenheder besluttede rådet i tilknytning til bevillinger fra rådets to billedkunstudvalg at give en særbevilling på i alt 4 mio. kr. til en ny international festival for samtidskunst ud over de allokerede midler til de nye internationale tiltag.

I 2008 gennemførtes samtidskunsthifestivalen U-TURN. Billedkunsthifestivalen, der var et væsentligt initiativ fra det første Kunstråd, vurderedes i det væsentlige at have nået sine ambitiøse kunstneriske mål, men kuldsejlede økonomisk. Statens Kunstråd besluttede i 2009 at afsætte midler til endnu en samtidskunsthifestival, der skal gennemføres i 2012. Belært af erfaringerne fra U-TURN har Statens Kunstråd dog ved indkaldelsen af ansøgninger stillet skærpede krav til de økonomisk-administrative kompetencer i projektorganiseringen.

Statens Kunstråd har følgende målsætninger for festivalen:

- Festivalen skal tematisere, hvordan samtidskunsten arbejder med emner, som spænder fra det politiske til det eksistentielle.
- Festivalen skal kunne formidle dette til en bred offentlighed og skal derfor være synlig og tilgængelig også for store nye publikumsgrupper.
- Festivalen skal forankres i København, om muligt med satellitter i andre dele af landet.
- Festivalen skal være forankret i det billedkunstneriske felt. Men Statens Kunstråd vil ved valg af projekt lægge vægt på, at festivalen åbner for mangfoldige kunstneriske udtryksformer og for tvær-institutionelle samarbejder med relevante institutioner inden for dette felt.

Opfølgning på DaNY Arts

Statens Kunstråd initierede i 2005 DaNY Arts-projektet, hvis formål var at etablere varige faglige netværk mellem danske og amerikanske kunstmiljøer, at udvikle kompetencer og lokalt know-how hos de danske deltagere i forhold til at arbejde som international kunstner i New York og USA, at synliggøre dansk kunst i New York og på den internationale kunstfaglige scene, samt at bringe kunsten fra New York til Danmark. Rådet besluttede i 2009 at støtte en række udvalgte DaNY Arts-projekter, så en række vigtige netværksbaserede initiativer kunne videreføres.

Kompetenceudvikling af danske kunstnere

Rådet ønsker at styrke de danske kunstners mulighed for og kompetence til at arbejde internationalt. Statens Kunstråd vil derfor tage initiativ til uddannelsesaktiviteter m.v. for danske kunstnere for bedre at sætte dem i stand til at håndtere de mange praktiske spørgsmål og problemer ved arbejde og ophold i udlandet. Rådet har bedt Kunststyrelsen om at udarbejde et forslag til den konkrete iværksættelse af dette arbejde.

Rådets øvrige støtte til internationale aktiviteter

DIVA-ordningen

For at styrke udvekslingen mellem dansk og udenlandsk kunstliv etablerede Statens Kunstråd i 2008 en "artist-in-residence"-ordning i Danmark, kaldet DIVA-ordningen - Danish International Visiting Artists Programme. DIVA-ordningen giver professionelle aktører i det danske kunstliv mulighed for at invitere udenlandske kunstnere til at opholde sig og arbejde i Danmark i en længere periode. Statens Kunstråd har afsat 2 mio. kr. årligt i 2008-10.

I 2009 modtog Statens Kunstråd 52 ansøgninger, hvoraf rådet besluttede at yde tilskud til de 34.

Tilskud til galleriers messedeltagelse

Fra 2008-2010 øgede Statens Kunstråd bevillingen til det Internationale Billedkunstudvalg med 1 mio. kr. årligt til blandt andet støtte af danske galleriers messedeltagelse for bedre at promovere danske billedkunstnere i udlandet.

Tilskud til konference om internationalt musikarbejde

Statens Kunstråd medfinansierede i 2009 Musikudvalgets konference om det internationale musikarbejde. Konferencens overordnede mål var at øge globaliseringen inden for den danske musikbranche. Herunder øget profilering og udbredelse af dansk musik samt øget udveksling af musik og musikere, hvor også den hjemlige scene kunne inspireres og beriges udefra.

Øvrige tilskud

Rådet ydede støtte til øget indsats for verdensmusikken i 2009 og 2010 med fokus på præsentation og formidling af verdensmusik samt støtte til ASSITEJS Verdenskongres i 2011.

Andre midler til internationale formål

Udover de særligt afsatte midler i 2009-10 til indsatsområdet yder Statens Kunstråd ca. 16.5 mio. kr. årligt til råd og udvalgs internationale samarbejde. Statens Kunstråd besluttede i 2008, at forvaltningen af hovedparten af disse midler blev lagt ud til udvalgene for resten af rådets periode. Som en konsekvens af dette tilføres Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg årligt 8 mio. kr., Statens Kunstråds Litteraturudvalg tilføres årligt 4.3 mio. kr., Statens Kunstråds Musikudvalg tilføres årligt 2.2 mio. kr., og Statens Kunstråds Scenekunstudvalg

tilføres årligt 1.5 mio. kr. til uspecificerede internationale aktiviteter. Statens Kunstråd råder selv over de resterende 0,5 mio. kr. årligt.

Såvel råd som udvalg kan give yderligere tilskud til internationale aktiviteter.

Initiativer i forbindelse med indsatsområdet Kunsten og Kommunerne

Med indsatsområdet Kunsten og Kommunerne ønsker Statens Kunstråd at bakke op om den lokale kunstpolitiske indsats, hvor denne har fokus på høj kvalitet og mangfoldighed. Statens Kunstråd og dets udvalg yder i vid udstrækning støtte til formidling og produktion af den lokalt forankrede professionelle kunst gennem en række eksisterende støtteordninger, og rådet drøfter løbende med kommunerne behovet for en koordineret og styrket indsats på området.

Statens Kunstråd nedsatte i 2008 et underudvalg, der besøgte en række kommuner. På baggrund af dialogmøderne gennemførte rådet i 2009 en velbesøgt konference under titlen "Statens Kunstråds Kommunekonference – Kunsten at få kunsten med" for at gå i dialog med kommunerne om kunsten at få kunsten med i de ofte vanskelige prioriteringsdiskussioner om økonomi og lokale strategier. Med konferencen ønskede Statens Kunstråd blandt andet:

- at styrke kommunernes direkte kontakt og dialog med rådet
- at give kommunerne et bedre kendskab til rådets kompetencer, organisering, budget og støtteordninger
- at få en forståelse af de kommunale prioriteringer og lokale kunst- og kulturstrategier
- at tematisere en række centrale og aktuelle problemstillinger vedr. styrkelse af produktion og formidling af kunst i kommunerne
- at afsøge nye muligheder for, hvordan borgerne kan møde kunsten i kommunerne

På konferencen var der workshops om

- Kontinuitet og fornyelse – kunststøttens evige dilemma
- Børn og unges møde med kunsten
- Hvad betyder globaliseringen for dansk kunstliv?
- Kunsten at få kunsten med i lokale events og lokale kulturfremstød

Derudover var der oplæg om

- Kunstens værdi i den lokale kulturpolitik
- Kunstens møde med publikum – Nyt publikum, nye forbrugsmønstre og brugeradfærd

På baggrund af konferencen har Statens Kunstråd skærpet sit fokus på det kommunale samarbejde, blandt andet gennem Idéindkaldelsen og støtte til to kommunale billedkunstfestivaler. Samtidig har konferencen medført en øget dialog med en række kommuner.

Initiativer i forbindelse med indsatsområdet Formidling

Indsatsområdet Formidling dækker over en interesse i at styrke formidlingen af kunst og gøre den synlig, tilgængelig, debatteret og konstruktivt kritiseret.

Formidlingsprisen 2009

Statens Kunstråd uddelte igen i 2009 en formidlingspris. Prisen på 100.000 kr. gives til en person eller en redaktion, som i særlig grad har bidraget til den kritiske kulturjournalistik, eller som har præsteret en selvstændig nyskabende kunstformidling inden for massemedierne. Kandidater til prisen indstilles til Statens Kunstråd af en ekstern jury, der i 2009 bestod af Karen-Maria Bille (formand), Tine Fischer, Frederik Stjernfelt og Ralf Christensen. Statens Kunstråds Formidlingspris gik i 2009 til Jes Stein Pedersen og Jacob Fabricius, som delte prisen.

Levendegørelse af www.statenskunstraad.dk

Statens Kunstråd har i 2009 fortsat styrket sin kommunikationsindsats blandt andet i kraft af en levendegørelse af rådets hjemmeside. Siden indeholder nu videoklip, quickpolls, debat- eller kommentarmoduler m.v. Rådet bruger aktivt siden til at rejse debatter og kommentere aktuelle kunstpolitiske udmeldinger eller mangel på samme. Det er også muligt for støttede kunstnere, at få vist egne videopræsentationer af støttede projekter. Det er desuden muligt at møde Statens Kunstråd på Facebook, hvor interesserede kan tilmelde sig og blive en del af Statens Kunstråds forum.

Initiativer i forbindelse med indsatsområdet Børn og unges møde med kunsten

Med indsatsområdet Børn og unges møde med kunsten lægger Statens Kunstråd vægt på, at kunst produceres og formidles professionelt til børn og unge på deres præmisser.

Statens Kunstråd støtter gennem udvalgene i vid udstrækning produktion og formidling af kunst, der er rettet direkte mod børn og unge. Det drejer sig blandt andet om børneteater, dans, skolekoncerter og børnelitteratur.

Derudover støtter rådet direkte gennem Huskunstnerordningen og Forsøg med kulturskoler, billedkunstneriske grundkurser (BGK) m.v. muligheden for, at børn og unge i deres dagligdag, både som deltagende og som tilskuere, oplever kunstens verden på et højt kvalitativt niveau, får indblik i professionelle kunstneriske processer og indgår i udviklende samspil med professionelle kunstnere.

I 2009 uddelte Statens Kunstråd knapt 10 mio. kr. vedrørende Huskunstnerordningen og andre børnerettede initiativer til 148 projekter, og uddelte endvidere 3.2 mio. kr. fra puljen til forsøg med kulturskoler, BGK m.m. til 12 forsøg.

Statens Kunstråd havde fået evalueret begge ordninger af Pluss Leadership i 2008, og evalueringerne viste, at begge ordninger havde haft en meget positiv effekt hos deltagerne – ikke alene hos de deltagende børn og unge, men også hos kunstnere, formidlere og lærere. På baggrund af evalueringerne henvendte rådet sig til ministeren for at bede om, at der fortsat på Finansloven blev afsat midler til Huskunstnerordningen samt afsat midler til i alt 5-7 BGK-kurser, så børn og unge over hele landet også fremefter kunne få mulighed for at deltage i billedkunstneriske uddannelsesaktiviteter.

Da regeringen fremsatte sit finanslovsforslag for 2010, var der imidlertid ikke afsat midler til disse ordninger, og Statens Kunstråd gik derfor aktivt i gang med at skabe opmærksomhed om de to ordninger og bidrog til den politiske debat om nedskæringerne. Ved den efterfølgende finanslovsaftale kunne rådet med tilfredshed notere sig, at Huskunstnerordningen var blevet sikret for de næste fire år med i alt 41.6 mio. kr.

Imidlertid blev der ikke afsat midler til BGK'er og andre grundkurser, hvilket rådet kun kan beklage. Det er rådets vurdering, at BGK'erne har givet talentfulde unge over hele landet mulighed for at udvikle og at få udfordret deres talent af professionelle kunstnere. Lukker BGK'erne risikeres det at skade vækstlaget, samtidig med at der ikke kan leve op til hensigten med forsøgsordningen om at styrke kulturelt set fattigere områder.

Finanslov 2010 ramte også indsatsen for børn og unge på musikområdet, hvor MGK'erne (musikgrundkurserne) blev ramt af besparelser svarende til 8% af den hidtidige bevilling, hvilket må forventes at føre til en række lukninger rundt om i kommunerne.

Anden støtte

Statens Kunstråd har desuden støttet et modelforsøg vedr. "kulturpakker" i form af et samarbejde mellem Haderslev Kommune og de tre kulturorganisationer Levende Musik i Skolen, Dansens Hus og Teatercentrum. Initiativet har dels til formål at tilbyde professionelle teater-, musik- og danseoplevelser af høj kvalitet til børn og unge i skoletiden, og dels at skabe lokale netværk blandt lærere, hvor erfaringer kan udveksles og fremtidige aktiviteter planlægges.

Ved at tilbyde flere kunstarter får kommunens skoler en samlet "pakke", der er let at gå til. Tilbuddet bygger på det demokratiske princip om, at alle børn uanset geografi og opvækstbetingelser skal kunne møde levende kunst af høj kvalitet. Skolen er det centrale mødested for børn, og skolen bliver da også for en del elever det første sted, de får mulighed for at opleve levende, professionel kunst.

Statens Kunstråd ydede endvidere støtte til en billedbogs konkurrence kaldet "Den illustrerede bog". I Danmark er der en lang tradition for, at billedkunstnere og (børnebogs-)forfattere samarbejder om at skabe værker, hvor teksten bliver til på

grundlag af illustrationerne, eller hvor illustrationerne skabes over teksten. I de senere år er det imidlertid blevet mere og mere udbredt, at forfattere og billedkunstnere er sammen i den skabende proces, og at resultatet er et fælles værk efter gensidig inspiration. På denne baggrund har Statens Kunstråd i samarbejde med Litteratur- og Billedkunstudvalget indledt et samarbejde om at stimulere skabelsen af værker i Danmark og formidling af disse i udlandet.

U-TURN

Statens Kunstråd havde i 2006 taget initiativ til den første internationale samtidskunst kvadriennale i Danmark. Rådet havde via en konkurrence indkaldt ansøgninger til at organisere festivalen, og det vindende projekt, U-TURN, fik en bevilling på 5.9 mio. kr.

U-TURN foregik i perioden fra september til november 2008 og havde karakter af en festival bestående af en række udstillinger på forskellige kunstinstitutioner i København, i bygninger i det gamle Carlsberg bryggeri i Valby samt forskellige steder i det københavnske byrum. Desuden havde projektet en række satellit-udstillinger i provinsen og i udlandet.

Kort tid inden udstillingsperioden startede henvendte U-TURNs ledelse sig til Statens Kunstråd med et ønske om akut økonomisk hjælp grundet likviditetsproblemer. Ledelsen fandt en sådan hjælp afgørende for at sikre at udstillingsaktiviteterne kunne gennemføres som planlagt.

Efter en grundig drøftelse besluttede rådet i oktober 2008 at yde en akut underskudsgaranti på op til 2 mio. kr., som efter de foreliggende oplysninger fra U-TURN skulle sikre festivalens gennemførelse. Samtidig bad rådet Kunststyrelsen om at sætte U-TURN under skærpet økonomisk tilsyn.

I overensstemmelse med Statens Kunstråds generelle evalueringspolitik iværksatte Statens Kunstråd i 2008 en ekstern evaluering af både U-TURNs faglige indhold og den administrative håndtering i tilknytning til projektets egen evalueringsrapport. Evalueringens hovedkonklusioner pegede på, at ledelsen bag U-TURN havde været ambitiøs, nytænkende og internationalt orienteret. Evalueringen fandt dog også, at budget- og økonomistyringen af festivalen og den løbende administration og drift af projektet ikke havde været varetaget professionelt nok, og at en bemærkelsesværdig lav andel af de besøgende har været betalende gæster. Rådet fandt, at den eksterne evaluering var fyldestgørende, og konklusionerne var væsentlige for rådets vurdering af U-TURN og projektet om en eventuel gentagelse af festivalen.

I starten af 2009 indgav U-TURN imidlertid en konkursbegæring, og den efterfølgende bobehandling viste et underskud på 3.1 mio. kr. udover rådets underskudsgaranti, hvilket bl.a. resulterede i, at en række kreditorer ikke fik deres tilgodehavender dækket.

Statens Kunstråd bad på den baggrund Kunststyrelsen om en redegørelse om hele projektføreløbet, herunder om sagens eventuelle konsekvenser for styrelsens praksis i forhold til håndtering af tilsvarende tilskud.

Det var styrelsens vurdering, at Statens Kunstråds tilskud var blevet brugt til formålet og havde resulteret i en kunsthøjtid, der i det væsentlige svarede til rådets oprindelige intentioner. Styrelsen fandt det derimod tvivlsomt, om U-TURN fuldt ud havde opfyldt forudsætningerne for underskudsgarantien, herunder især angående omfanget og karakteren af ledelsens økonomistyring. Styrelsen havde derfor bedt Kammeradvokaten vurdere, hvilke konsekvenser der skulle drages af dette. Kammeradvokatens efterfølgende vurdering resulterede bl.a. i, at en mindre del af den samlede bevilling blev tilbageholdt.

Statens Kunstråd fandt det skuffende, at det første forsøg med en stor international samtidskunsthøjtid på dansk grund, på trods af de kunstneriske resultater, fik et så beklageligt efterspil.

Samtidig var rådet dog af den opfattelse, at de dårlige erfaringer med U-TURN ikke nødvendigvis skulle udelukke muligheden for at gennemføre en ny international samtidskunsthøjtid i Danmark under forudsætning af, at organisationen bag højtiden skulle besidde ikke alene de kunstneriske, men også de nødvendige administrative og økonomiske kompetencer.

Mødeaktivitet

Rådet har i 2009 afholdt månedlige møder; herunder et to-dages rådsseminar samt et sommerseminar for samtlige medlemmer i Statens Kunstråd. Referater fra rådets ordinære møder offentliggøres på rådets hjemmeside.

Statens Kunstråds formand har i 2009 løbende haft møder med kulturministeren, omhandlende blandt andet rådets initiativer i forhold til kommunerne, rådets projekt Kunsten at fremme kunsten, rådets ønsker til Finanslov 2010, videreførelse af Huskunstnerordningen og Forsøg med BGK'er og kulturskoler.

Formanden har desuden haft flere møder med undervisningsministeren om blandt andet muligheden for at fremme de kreative fag i folkeskolen i forlængelse af rådets rapport "The Ildsjæl in the Classroom".

Formanden har afholdt møder med politiske kulturordførere og andre politiske nøglepersoner omhandlende rådets stærke ønske om videreførelsen af Huskunstnerordningen samt forsøg med Kulturskoler, BGKer mm. fra 2010 og frem.

Formanden har deltaget i en møderække i referencegruppen vedr. internationalisering af dansk kulturliv, som udarbejdede forslag til en regeringsstrategi for styrket internationalisering af dansk kulturliv. Rådet bidrog her

med synspunkter på, hvilken betydning den internationale kulturudveksling har for dansk kunst- og kulturliv/den enkelte kunstner og kom med konkrete bud på, hvordan den danske kunst- og kulturscene kan styrkes internationalt samt hvilke udfordringer Danmarks internationale kulturudveksling står over for.

Formanden har også afholdt møde med formanden for Børne- og Kulturudvalget i KL om behovet for at øge fokus på vilkårene og potentialerne for kunsten i kommunerne.

Rådet har endvidere afholdt møder med Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg for at præsentere visioner og drøfte konkrete fælles interessepunkter. Begge parter var enige om at fortsætte dialogen efter kommunevalget.

Rådet deltog også i repræsentantskaberne for Statens Kunstråd og for Statens Kunstfonds fællesseminar om Kunstens rolle i samfundet.

Brugertilfredshedsundersøgelse

Statens Kunstråd gennemførte sin årlige brugertilfredshedsundersøgelse, idet Statens Kunstråd ønskede at vurdere mulighederne for en forbedring af servicen for ansøgere og modtagere af støtten. Rådet ønsker at støtte kunstnere og kunstinstitutioner på en måde, som er: Kvalificeret, enkel og gennemskuelig, hurtig og fleksibel.

Statens Kunstråd fik også i 2009 foretaget en undersøgelse af tilskudsansøgernes oplevelse af tilskudsforvaltningen for at få en vurdering af blandt andet sagsbehandlingstider, kvalitet i afgørelser, etc. Målsætningen med denne undersøgelse var at supplere vurderingen af muligheder for forenklinger og effektiviseringer i forvaltningen med information om tilskudsansøgernes oplevelse af tilskudsforvaltningen i bred forstand.

Undersøgelsen for 2009 viste, at det overordnede indtryk af Statens Kunstråd ligger på samme høje, tilfredsstillende niveau som i 2008. Alt i alt har 56 % af respondenterne et godt eller meget godt indtryk af Statens Kunstråd og dets udvalg.

Kunststyrelsens LEAN-projekt

Statens Kunstråd har bifaldet og bidraget til Kunststyrelsens LEAN-projekt med fokus på at forenkle det administrative arbejde, reducere tidsforbruget og forøge den service, som råd og styrelsen yder sine brugere. Rådet havde særligt fokus på en klar opgavefordeling mellem råd og styrelse, samt en entydig håndtering af formulering af puljekriterier, vurdering af ansøgninger og konkret formulering af afslag.

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg består af Elisabeth Toubro (formand), Marianne Torp (næstformand), Nils Erik Gjerdevik, Hanne Nielsen og Mette Sandbye.

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg skal fremme udviklingen af kunsten i Danmark i overensstemmelse med Billedkunstloven. Billedkunstudvalget ser sin støttepolitik rettet specifikt mod tre hovedområder i det danske kunstliv: Støtte til den enkelte kunstners billedkunstneriske produktioner, tilskud til udstillinger af samtidskunst samt driftstilskud til kunsthaller og udstillingssteder. Endelig støtter udvalget også selvstændige initiativer, der anses som egnede til at udvikle billedkunsten.

Til at varetage disse opgaver havde udvalget i 2009 en samlet ramme på 37.941.010 kr. til rådighed.

Udvalget holdt 5 møder i 2009. 4 uddelingsmøder og et møde vedr. driftsstøtte. Hvert af de 4 uddelingsmøder var af 3 dages varighed. Møderne havde behandling af ansøgninger som det primære indhold, men indledtes med en dagsorden hvor sager der ikke relaterede til ansøgninger blev behandlet. Under dagsordensdelen blev der også holdt møder med eksterne aktører, som fx udstillingsstedet Overgaden, der finansieres af udvalget. Udvalget modtog i 2009 i alt 1241 ansøgninger, hvilket er en stigning på 22 % i forhold til året før.

Projekteksempler

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg støtter primært produktion af nye værker, med udstilling i Danmark eller udlandet. Dernæst er formidling det næststørste støtteområde, hvor der bl.a. gives støtte til selve udstillingsomkostningerne.

I 2009 valgte udvalget at støtte en række større projekter med både udstillingsstøtte og produktionsstøtte til de deltagende kunstnere. Blandt disse projekter kan nævnes:

- Projektet "Rethink" fik bevilget 350.000 kr + produktionsstøtte til en række kunstnere. "Rethink" var et stort udstillingsprojekt om samtidskunst og klimaforandringer, der blev vist på Statens Museum for Kunst, Kunsthallen Nikolaj og Den Frie Udstillingsbygning. "Rethink" viste værker af danske og internationale billedkunstnere, der på forskellig vis tematiserede de kulturelle, mentale, sociale og økologiske aspekter ved klimaforandringerne. Initiativtager til projektet var Alexandra Instituttet - et tværfagligt it-forskningsinstitut, der bl.a. arbejder med kunst, energi og miljø - og Tekne, Alexandra Instituttets netværk for digital kunst og oplevelser. Projektet blev udviklet i tæt samarbejde med institutionerne.

- Projektet "KURS fik bevilget 500.000 kr. + produktionsstøtte til en række kunstnere. KURS er en ny samarbejdsplatform mellem Kunstmuseerne i Region Sjælland. Første udmøntning af samarbejdet er en udstillingsrække på de respektive museer og i landskabet omkring museerne. Det overordnede tema for udstillingerne er topografi og regional identitet. Hvert museum har et undertema, der knytter sig til museets specifikke landskabelige topografi: Køge Skitsesamling/havnen, Museet for Samtidskunst/torvet, Vestsjællands Kunstmuseum/søen, Fuglsang Kunstmuseum/træet, Odsherred Kunstmuseum/Højen.
- Projektet "Pastiche" i Sølyst Slotspark, Jyderup, fik bevilget 108.000 kr + produktionsstøtte til en række kunstnere. Udstillingen Pastiche viste nye produktioner af danske og udenlandske kunstnere i Jyderup. De deltagende kunstnere boede på Sølyst artist in residence center og kunne gøre brug af Vestsjællands arbejdende kunstværksteders værkstedsfaciliteter.
- Projektet "Update" fik bevilget 159.700 kr. + produktionsstøtte til en række kunstnere. Update var titlen på åbningsudstillingen i Kunstværkets nye udstillingssted Kunsthall Nord i Nordkraft, Aalborg. Update undersøgte betydninger omkring kunstværkets originalitet, samt de kontekster værker indskrives i, og bestod af 13 unge samtidskunstnere i sammenspil med KUNSTENS (Nordjyllands Kunstmuseum) samling.
- Projektet "Sculpture by the Sea" fik bevilget produktionsstøtte til en række kunstnere. Det verdensberømte australske udstillingsprojekt Sculpture by the Sea kom til Århus i juni 2009. Kulturhus Århus var medarrangør sammen med ARoS, Børnekulturhuset og Århus Kommunes Dialog 09-projekt. Som et led i markeringen af 100-året for Landsudstillingen i Århus i 1909 blev kyststrækningen fra Tangkrogen til Ballehage omdannet til en udendørs levende og folkelig kunstevent, hvor mere end 50 unikke skulpturer i forskellige former, størrelser og materialer blev placeret på strandbredden, i vandkanten og i skovbrynet.

Under puljen til formidling støttes imidlertid ikke kun udstillinger, men også individuelle kunstneres monografier. Eksempler på monografier støttet i 2009 er:

- Billedkunstner Kathrine Ærtebjerg fik 125.000 kr. til monografien "Euvre bog, Værker 2002-2009". Bogen skal indeholde værker fra 2003-2009, installationsfotos fra nogle af hendes udstillinger samt to tekster om hendes værker og et interview. Bogen skal vise Kathrine Ærtebjergs kunstneriske udvikling gennem denne periode og samtidig afdække en række temaer, som er relevante i forhold til billederne.
- Billedkunstner Mogens Otto Nielsen fik 200.000 kr. til monografien "Retrospektiv". Anledningen var at Mogens Otto Nielsen skulle have en stor

retrospektiv udstilling på Nordkraft i Aalborg. Bogen, som skal rumme tegninger, fotos og skitser samt beskrivelser af hans arbejder fra begyndelsen af karrieren og op til i dag, skal supplere udstillingen.

- Billedkunstner Jytte Høy fik 150.000 kr. til monografien "Monografi". Bogens fokus vil være på Jytte Høys værker produceret indenfor de sidste 12 år.

Puljen til produktion af nye værker retter sig ikke kun mod værker der skal udstilles i Danmark, men i høj grad også til værker der produceres til udstillinger i udlandet. Som eksempel på produktionsstøtte til værker der skal udstilles i udlandet er bl.a. projektet "God of Speed", af billedkunstner Jakob S Boeskov, som fik støtte på 156.880 kr. til et filmisk "travelogue", der dokumenterede en skandinavisk mands rejse ind i den nigerianske filmindustri. God of Speed blev lavet i samarbejde med Creative Time i New York. Det færdige projekt blev vist i New York i februar 2009.

Udvalget ønsker at støtte kunstnerdrevne udstillingssteder og har i 2009 støttet en række projekter fra puljen "Etablering af nye udstillingssteder". Heriblandt kan nævnes:

- Udstillingsstedet En Tangsøgade 4 Udstilling fik 126.775 kr. til køb af skurvogn (kontor/spisevogn) som mobil enhed, base og brand for ET4Us fremtidige aktiviteter. Etablering af et "banner galleri" i landsbyen Nees/Skalstrup, samt de to første udstillinger i ovennævnte "Banner galleri".
- Udstillingsstedet Skulpturi.dk fik forhøjet en bevilling fra 2008 med yderligere 100.000 kr. således at udstillingsstedet nu sammenlagt har modtaget 400.000 kr. fra udvalget. Udstillingsstedet drives af 11 billedhuggere, som satser på at Skulpturi.dk bliver Danmarks talerør for samtidsskulptur.
- Udstillingsstedet IMO fik 250.000 kr. til etablering i Carlsberg, København. Udstillingsstedets formål er at vise og diskutere dansk såvel som international samtidskunst på højt niveau og repræsentere den kunstneriske mangfoldighed, der hersker på denne scene på tværs af medier og kunstarter.

I sjældne tilfælde bliver udvalget præsenteret for projekter med samtidskunst, som ikke umiddelbart dækkes af de eksisterende puljer, men som alligevel støttes hvis udvalget vurderer at temaet har almen interesse. I 2009 støttede udvalget udstillingen "Tupilakosaurus: Pia Arkes Kunstneriske Projekt i Retrospekt" med 300.000 kr. Udstillingen er en omfattende og anderledes retrospektiv vandredstilling med den nyligt afdøde grønlandsk-danske billedkunstner Pia Arke (1958-2007) og hendes enestående, men oversete arbejde. Udstillingen er

kurateret af Kuratorisk Aktion i samarbejde med Pia Arke Selskabet og skal vises hhv. i København, Nuuk på Grønland og Umeå i Sverige.

Billedkunstfestivaler

For Statens Kunstråds Billedkunstudvalg har 2009 på mange måder stået i Billedkunstfestivalernes tegn. Det kan lyde lidt mærkeligt set i lyset af erfaringerne med U-turn, som blev en fiasko rent økonomisk. Ikke desto mindre var U-turn på mange andre måder en billedkunstnerisk event, der sammen med Statens Museum for Kunsts udstilling "Reality Check" (som åbnede samtidigt med U-turn) blev et eksempel på, hvordan København kan være centrum for væsentlig international samtidskunst. Samtidig viste begivenhederne os, hvordan lokalt samarbejde på mange niveauer kan skabe en kunstbegivenhed, der præsenterer borgerne for det nyeste indenfor billedkunsten og sætter danske kunstnere i relief til samtidskunsten globalt set.

Det er godt for dansk kunstliv at se sig selv i et internationalt perspektiv. Det er sundt at sammenligne sig med og konkurrere med nogen, der har helt andre betingelser og helt andre udtryk. Og det er godt for det kunstinteresserede publikum at blive konfronteret med væsentlige tendenser i samtidskunsten i en ambitiøs og stort anlagt sammenhæng, der ikke har de traditionelle kunstgenrer, eksempelvis maleriet, som omdrejningspunkt.

Kommunal Billedkunstfestival

U-turn var en international begivenhed i metropolen København. Samtidig er det et satsningsområde for hele Statens Kunstråd at få kunsten ud i landet og få kommunerne til i langt højere grad at tage initiativer til præsentation af ambitiøs samtidskunst. Derfor inspirerede U-turn Billedkunstudvalget til at udskrive en konkurrence om en Kommunal Billedkunstfestival, hvor en eller flere kommuner sammen kunne få økonomisk støtte til at gennemføre en større samtidskunstbegivenhed.

Også i Statens Kunstråds regi har samarbejde med kommunerne netop i 2009 været særligt i fokus med Kunstrådets Kommunekonference i foråret.

Baggrunden for ønsket om at støtte en Kommunal Billedkunstfestival var at styrke kommunernes fokus på billedkunsten. Billedkunstudvalget ønskede at skabe rammerne for en tættere dialog med de kommunale billedkunstråd og de lokale miljøer om, hvordan Statens Kunstråds billedkunstudvalg kan støtte op om og sammen med lokale aktører udvikle væsentlige initiativer, der på et seriøst professionelt grundlag vil bidrage til udviklingen af billedkunsten i det specifikke nærområde. Festivalens formål skulle udover at være til glæde for kommunens borgere og tilrejsende, skabe erfaringer med hvilke initiativer en kommune kan gennemføre, der fremmer en positiv udvikling for den lokale professionelle billedkunst.

Resultatet af konkurrencen blev, at Billedkunstudvalget støttede ikke mindre end to kommunale Billedkunstfestivaler, dels projektet "Tumult", som er et samarbejde mellem Guldborgsund, Vordingborg og Lolland kommune, dels projektet "20:10" der gennemføres af Ålborg kommune i samarbejde med Region Nordjylland. Dermed satte Billedkunstudvalget den oprindelige beløbsramme på 2 millioner op med yderligere 2 millioner kroner og afsatte således 4 millioner kroner i alt til støtte af særlige initiativer i samarbejde med kommunerne. Begge festivaler løber af stabelen i efteråret 2010.

I Kunstrådets handlingsplan 2007- 2011 fremfører Billedkunstudvalget ønsket om at opprioritere støtten til de kommunale billedkunstråd. Udvalget ser gerne, at der blev nedsat flere kommunale billedkunstråd og har derfor øremærket en pulje på 800.000 kr.

Desværre har søgningen til denne pulje næsten været helt fraværende. Billedkunstudvalget har derfor forsøgt at forhøre sig rundt omkring, hvad årsagen kan være til det. Svarene har blandt andet været, at de kommunale billedkunstråd ikke svarer til det behov kommunerne har, da det er en forudsætning for at få støtte, at de kommunale billedkunstråd er armslængdeorganer. Billedkunstudvalget vil i løbet af 2010 forsøge at gå mere i dybden med problematikken for at finde løsninger, der er anvendelige.

Ny international festival for samtidskunst

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg har i 2009 argumenteret for vigtigheden af at skabe en tilbagevendende international festival for samtidskunst i København. I evalueringen af U-turn fremhævede panelet, at festivalen vurderes i væsentligt omfang at have nået sine ambitiøse kunstneriske mål. Statens Kunstråd har pligt til at være risikovillig, når nye eksperimenter søsættes, der har stor kunstnerisk værdi og stor indflydelse på de kunstneriske miljøer og deres offentlighed.

I løbet af foråret 2010 vil der på baggrund af en konkurrence blive udpeget en aktør, der skal organisere den næste Samtidskunstfestival i København.

Børn og unge

Børn er et satsningsområde, som Billedkunstudvalget ligeledes har fokuseret på i 2009. Vi har forsøgt at tænke nye initiativer - udover Huskunstnerordningen - der på eksemplarisk vis sætter det autentiske møde mellem børn, kunst og kunstnere i stand og kan være med til at formidle og åbenbare den kunstneriske indebyrd til børn og unge. Vi har brug for talentudvikling, men vi har i endnu højere grad brug for at højne børns og unges generelle forståelse af billeder, kunstens såvel som andre mediers billeder. Vi har også brug for, at de kunstneriske metoder bliver udviklede til redskaber, som kan benyttes for eksempel i folkeskolen, også selv om eleverne ikke skal lave kunstværker. Desuden har vi brug for at inddrage nye brugere af kunstens og kulturens tilbud. Derfor må vi opfinde utraditionelle måder

at involvere nye brugere som for eksempel børn med en anden etnisk baggrund end dansk.

I den forbindelse har Billedkunstudvalget indbudt folk, der har særlig viden om de tiltag, der allerede er sat i værk på området, til en workshop med titlen "Når børn og unge møder kunsten gennem kunstneren". Workshoppen finder sted i begyndelsen af 2010. Det er vigtigt for Billedkunstudvalget at blive orienteret om, hvad der allerede sker i dette felt, og at indsamle og videreformidle disse erfaringer for at kunne tænke nyt og tage initiativer til betydningsfulde og nyskabende projekter.

Den illustrerede børnebog

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og Litteraturudvalg udskrev i 2009 i samarbejde en konkurrence om en ny børnebog, der skal skabes på baggrund af et samarbejde mellem forfattere og billedkunstnere.

Litteratur- og Billedkunstudvalget ønsker at stimulere skabelsen af denne type værker i Danmark og formidlingen af disse i udlandet. Frist for indlevering af bidrag er den 1. marts 2010, i 2009 blev der nedsat en jury og udarbejdet konkurrencebetingelser.

Flerårig driftsaftale med udstillingssted

Af de 11 udstillingssteder der modtog tilskud til drift fra Statens Kunstråds Billedkunstudvalg i 2009, er det kun udstillingsstedet Overgaden der for sine driftsomkostninger 100 % dækket af udvalget. I 2008 blev det besluttet at Overgaden ikke længere skulle have driftsbevillingen for et år ad gangen, men derimod frem til udvalgets periode udløber i 2011. I 2009 blev der i samarbejde med Overgaden udarbejdet en aftale med målsætninger og strategi for udstillingsstedet.

Kontinuitet i udbuddet af puljer

Udover det særlige fokus på kommunale billedkunstfestivaler har der ikke været oprettet nye puljer eller været ændret væsentligt i de eksisterende. Udvalgets fokus på produktionsstøtte og formidling er uændret i forhold til tidligere år, ligesom puljer til støtte af kunstnersammenslutninger og censurerede udstillinger, kommunale billedkunstråd og etablering af nye udstillingssteder er fortsat uændret.

Denne kontinuitet ses som en fordel i forhold til ansøgerfeltet, som over tid får et bedre overblik over støttemuligheder og kan opbygge en erfaring i at udforme ansøgninger til almindeligt kendte puljer.

Flere penge til formidling

I lighed med sidste år blev der også i 2009 bevilget flere midler til formidling end oprindeligt planlagt. Midlerne til formidling skal dække både støtte til enkelte udstillinger og støtte til formidling i form af kataloger, hjemmesider, tekster med

mere.

Udvalget havde afsat 7.2 mio. kr. til formidling i 2009, men endte med at bevilge 8.3 mio. kr. Som i 2008 er det også i 2009 værd at bemærke at selvom der blev givet mere til formidling, så er den ekstra støtte i vid udstrækning givet til udøvende billedkunstnere, idet der ofte har været tale om støtte til den individuelle kunstners hjemmeside, eget katalog og lignende.

Manglende videreførelse af Billekunstneriske Grundkurser (BGK)

Staten Kunstråds Billedkunstudvalg bakkede op om videreførelsen af de Billedkunstneriske Grundkurser, men disse blev desværre ikke videreført i finansloven. Udvalget finder BGK'erne vigtige og det er et generelt problem at billedkunst ikke er ligestillet med Musik i uddannelsessystemet. BGK'erne har betydning for vækstlaget og hele fødekæden i talentudviklingen indenfor billedkunst, og det er meget beklageligt hvis kommunerne ikke vælger at finansiere videreførelsen herfra.

Udadvendte aktiviteter

Udvalget lægger vægt på at orientere sig mod behov i hele landet, og på at være opdaterede om hvad der sker i billedkunstmiljøet og møde lokale ildsjæle.

Derfor gennemførte det samlede udvalg 8. – 9. januar 2009 en tur til Jylland, hvor udvalget personligt mødte menneskene bag en række udstillingssteder i Holstebro, Vemb, Lemvig, Skive, Aars, Aalborg og Vrå. Udstillingsstederne var:

- Holstebro Kunstmuseum, herunder Jens Nielsen & Olivia Holm Møller Museet
- En Tangsøgade 4 Udstilling
- Hygum Kunstmuseum
- Museet for Religiøs Kunst
- Skive Kunstmuseum
- Museumscenter Aars
- Kunsten (tidl. Nordjyllands Kunstmuseum)
- Nordkraft
- Utzon Center
- Kunstbygningen Vrå

Udvalget var glad for at alle disse steder havde mulighed for at modtage udvalget, og var imponerede over hvor mange arkitektonisk smukke og velfungerende udstillingssteder der findes i det nordvestlige Jylland. Alle stederne præsenterer kunst på en meget professionel måde. Et særligt indtryk har det enorme engagement blandt de folk der driver stederne, gjort på udvalget.

Udvalget planlægger lignende besøg rundt i landet i 2010.

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg består af Christine Buhl Andersen (formand), Eva Koch (næstformand), Gitte Ørskou, Mikael Andersen og Jakob Jakobsen.

Udvalget varetager den internationale kulturudveksling på billedkunstens område og er nedsat af kulturministeren i henhold til Kunstrådslovens §6.

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg giver støtte til danske kunstneres præsentation og virke i udlandet og udenlandske kunstneres virke og præsentation i Danmark. Derudover er udvalget ansvarlig for en række opgaver, der varetages med Kunststyrelsen som operatør. Under operatøropgaverne hører blandt andet residencies i udlandet og besøgsprogrammer, informationsvirksomhed og det strategiske netværkssamarbejde. Endelig har udvalget ansvaret for Danmarks nationale repræsentation på Venedig Biennalen.

Til at varetage disse opgaver havde udvalget i 2009 en ramme på i alt 8.000.000 kr. Hertil kommer midler fra Statens Kunstråds tværgående bevilling til udvalgets tidligere DIVA program på 500.000 kr. og midler til messepuljen på 1.000.000 kr. Endelig disponerer Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg årligt over 700.000 kr. fra Statens Kunstråds Billedkunstudvalg, som kan bruges til danske kunstneres produktion af værker i forbindelse med deltagelse på udvalgte biennaler.

Residencies

Udvalget har i årets løb arbejdet på at styrke residencierne for danske kunstnere i udlandet. Vi har arbejdet på to fronter: dels er den lokale netværksforankring blevet udbygget, hvor det har været nødvendigt. I Berlin har det betydet, at der fremover vil være et samarbejde med Künstlerhaus Bethanien, og at lejligheden i Linienstrasse bliver afviklet. I Istanbul har vi styrket samarbejdet med Platform Garanti og i den forbindelse haft Oyku Ozsoy, kurator fra Platform Garanti på besøgsprogram og samtidig benyttet lejligheden til at udvikle vores samarbejde. Der er også indledt helt nye residency-aftaler, som ligger i tråd med udvalgets fokus på bl.a. Sydamerika og Mellemøsten. Capacete, som kører residency-program i Rio de Janeiro, har udvidet deres faciliteter med en lejlighed i en historisk bygning af Oscar Niemayer i Sao Paulo, og vi tog med glæde imod deres tilbud om være med der. Så nu kan vi også tilbyde danske kunstnere og kuratorer et ophold i Sao Paulo i en periode på 2 måneder. Et længe ønsket residency i Mellemøsten blev også indfriet, da vi indgik en aftale med Townhouse Gallery i Cairo, som betyder at vi fra og med 2010 kan sende danske billedkunstnere på arbejdsophold i Ægypten. Udvalget har set på muligheder i Kina, hvor centerchef Anette Østerby var på researchrejse i 2008, men endnu har den helt rigtige samarbejdspartner ikke vist sig.

Udvalget har nu i alt 9 samarbejder (mod 7 sidste år) med residencies for danske kunstnere i hele verden. De kunstnere og kuratorer som i år har været af sted er: Charlotte Bagger Brandt (Cuba); Sonja Lillebæk, Søren Thilo Funder, Larissa Sansour, Johanna Domke (Istanbul); Camilla Sørensen, Perfyme (Berlin); Daniel Svarre, Larissa Sansour, Lars Bent Petersen (Paris); Lilibeth Cuenca Rasmussen (New York); Ulrik Heltoft (Rio de Janeiro), Grete Aagaard (Mexico City).

Besøgsprogrammer

Igen i år har en række internationale kuratorer – 14 i alt - været på besøgsprogram hen over året. Der har været lagt en mere fokuseret strategi i forhold til at sikre at kuratorerne fra biennalerne over hele verden bliver inviteret. Ikke alle de invitationer, som vi sender ud, munder ud i et besøg, da biennale-kuratorerne ofte er både travle og efterspurgte folk. Men i løbet af 2009 var Natascha Conland fra Auckland Triennalen på besøg og har efterfølgende inviteret Rikke Luther og Tove Storch samt kurator Lars Bang Larsen til at deltage på triennalen i 2010. Kathrin Rhomberg fra Berlin Biennalen var på besøg i foråret og har efterfølgende inviteret Danh Vo og Henrik Olesen til biennalen i 2010, Felix Vogel fra Bucharest Biennalen og Dianna Baldon fra Athen Biennalen var ligeledes på besøg. Herudover var Andrew Mount, kurator på SUNY Dowd Gallery, Silke Bitzer, der er kunstnerisk direktør for Liste Basel, Daniella Bousso, fra Museu Imagen et Son i Sao Paulo, Ulrike Kremeier fra Project Space Platform i Berlin, Rael Artel fra KUMU Art Museum i Tallin, Oyku Ozsoy fra Platform Garanti i Istanbul, Miya Yoshida, freelance kurator fra Japan, Sabine Schaschl fra Kunsthhaus Baselland, Bettina Steinbrügge fra Halle für Kunst i Lüneburg og endelig Courtney Martin fra Yale University på besøgsprogram. Det er en samlet liste, der afspejler en bredde såvel geografisk som i interessefelt og som også tilgodeser gallerierne, gennem et besøg som fx Silke Bitzer fra Liste Basel.

Dansk deltagelse på biennaler i 2009

I 2009 har mange danske kunstnere deltaget på internationale biennaler og fået støtte til deltagelsen fra det Internationale Billedkunstudvalg.

Larissa Sansour deltog i september 2009 på en af verdens mest betydningsfulde biennaler for samtidskunst, Istanbul Biennalen, hvor hun var inviteret af kuratorerne fra Zagreb What, How and for Whom/Why i forlængelse af et besøgsprogram i Danmark. Det er udvalgets vurdering, at Istanbul Biennalen hører til blandt verdens vigtigste biennaler, fordi den med sin placering er et mødested mellem Europa, mellemøsten og Asien og igennem sin 11-årige historie har været præget af et meget højt kunstnerisk niveau.

Den nystartede Athen Biennale havde fået støtte til deltagelsen af de danske kunstnere: Joachim Koester, Lasse Schmidt Hansen og Superflex.

Lilibeth Cuenca blev inviteret til at deltage på og fik støtte til den velrenommerede Performa festival i New York i november og Maryam Jafri deltog på CONTOUR, the

4.th Biennial of Moving Image. Og endelig har udvalget allerede bevilget penge til Danh Vo og Henrik Olesens deltagelse på den 6. Berlin Biennale, der åbner i juni 2010.

Nordisk succes på Venedig Biennalen 2009

En af de absolut vigtigste internationale samtidskunstbegivenheder på billedkunstområdet er Venedig Biennalen, som finder sted hvert 2. år. Danmark er repræsenteret med en udstilling i den Danske Pavillon, og det er Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg, der har til opdrag at udpege de deltagende kunstnere og gennemføre projektet. I 2009 skete dette for første gang i biennalens historie i samarbejde med udvalgets norske søsterorganisation OCA Office for Contemporary Art Norway, der på vegne af den Nordiske Komité var ansvarlig for udstillingen i den Nordiske Pavillon.

Den dansk-norske kunstnerduo Elmgreen & Dragset blev udpeget til kunstnerkuratorer for en fælles udstilling i begge pavilloner. De udvalgte i alt 24 internationale billedkunstnere og designere til at bidrage til projektet, som fik titlen *The Collectors*.

Udstillingen blev den hidtil største succes for den danske deltagelse: Elmgreen & Dragset modtog ved biennalens officielle åbning hædrende omtale for deres kuratering af udstillingen. Og biennalen satte som helhed publikumsrekord med i alt 375.000 besøgende. Mere end 1.000 gæstede dagligt pavillonen. Dertil kommer, at mediedækningen var uden sidestykke. Udstillingen opnåede således omtale i over 100 internationale dagblade og kunstitidsskrifter og kom på forsiden af de anerkendte kunstmagasiner *Art in America* og *Kunstforum*. Dette skyldes ikke blot, at udstillingen blev tillagt stor aktualitet og fortolket i lyset den aktuelle finanskrisen og dennes effekt på det kommercielle kunstmarked, men også et fremragende samarbejde med det New York baserede PR-firma Black Frame.

Det var en udtalt ambition for Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg, at projektet skulle overskride begrebet om national repræsentation både på det indholdsmæssige og organisatoriske plan. Sidstnævnte skete gennem etableringen af et transnationalt samarbejde med de øvrige nordiske lande, førstnævnte gennem Elmgreen & Dragsets kuratering, som involverede en række ikke-nordiske kunstnere. Dette anerkendes bl.a. af den internationalt anerkendte kurator Hou Hanru, som på udvalgets foranledning har udarbejdet en faglig evaluering af projektet.

Administrativt og økonomisk var projektet også meget succesfuldt. Det bør dog bemærkes, at et transnationalt samarbejde er en stor kommunikativ udfordring og at udstillingen økonomisk set var været langt mere ressourcekrævende end det samlede budget egentlig tillader. At projektet alligevel lod sig gennemføre inden for den fastlagte økonomiske ramme skyldes, at alle involverede parter strakte sig meget langt for et projekt af exceptionel høj kunstnerisk kaliber.

International festival for samtidskunst

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg har i 2009 argumenteret for vigtigheden af at skabe en tilbagevendende international festival for samtidskunst i København. I evalueringen af U-turn fremhævede panelet, at festivalen vurderes i væsentligt omfang at have nået sine ambitiøse kunstneriske mål. Al begyndelse er svær, og Statens Kunstråd har pligt til at være risikovillig, når nye eksperimenter søsættes, der har stor kunstnerisk værdi og stor indflydelse på de kunstneriske miljøer og deres offentlighed. I løbet af foråret 2010 vil der på baggrund af en konkurrence blive udpeget en aktør, der skal organisere den næste Samtidskunsthøjsfestival i København. Forhåbentlig vil Københavns kommune samt flere københavnske virksomheder og offentlige institutioner være interesserede i at være med til at give plads og økonomi til den nye festival.

Støtte til internationale udstillinger

En af de væsentlige opgaver for Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg er at uddele støtte til internationale udstillinger i Danmark og til udstillinger med dansk deltagelse i udlandet for også derigennem at bidrage til udvekslingen mellem den danske og internationale samtidskunstscene.

I sin generelle støttepolitik ønsker udvalget at tilgodese mangfoldighed både i forhold til kunstneriske praksisser og typen af institutioner og kunstnere, der støttes. Ligeledes tilstræber udvalget at støtte såvel unge rising stars som veletablerede kunstnere.

Blandt de mere prestigefyldte projekter, som udvalget valgte at støtte i det forgangne år, kan nævnes den danske performancekunstner Lilibeth Cuenca Rasmussens deltagelse i den amerikanske performancefestival Performa 09. Under sit ophold på udvalgets residency i New York, opnåede Cuenca Rasmussen nemlig at blive inviteret til at bidrage til den højprofilerede festival. Hun skabte til lejligheden en ny performance, *The Present Doesn't Exist In My Mind, And The Future Is Already Far Behind*, der blev opført for et stort publikum på University Settlement på Lower East Side i New York i November 2009.

I løbet af 2009 var dansk billedkunst også stærkt repræsenteret i England. Der blev vist adskillige fornemme danske separatudstillinger på fremragende udstillingssteder rundt omkring i landet. Udvalget fik således mulighed for at støtte Ann Lislegaards første større solo-præsentation i London, som fandt sted det ambitiøse, non-profit sted Rawen Row, Henrik Olesens første solo-udstilling i Storbritannien, der blev vist på det anerkendte, kunstnerdrevne Studio Voltaire samt Tommy Støckels første separatudstilling i England på det velrenommerede udstillingssted Arnolfini i Bristol.

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg har i sit bidrag til Statens Kunstråds handlingsplan for perioden 2007-2011 understreget, at perspektivet i

udvalgets internationale arbejde skal være globalt. Det er udvalgets overbevisning, at dansk samtidskunst bør deltage aktivt i den fortsatte kulturelle og demokratiske udvikling, som i stadig stigende grad finder sted også uden for den vestlige verden. De mange ansøgninger om støtte til projekter, der finder sted uden for en traditionelt vestlig kulturkreds, har kun understøttet behovet for et globalt fokus på den internationale kunststøtte.

I 2009 blev udvalgets strategiske mål på dette område markant afspejlet i deres støtte til en lang række udstillingsprojekter, der både i geografisk og kuratorisk forstand rakte ud over den vestlige verden. Således valgte udvalget at støtte Larissa Sansours deltagelse i den 11. Internationale Istanbul Biennale, der må betegnes som én af de mest progressive kunstbegivenheder i øjeblikket, samt hendes bidrag til den kuraterede udstilling *Contemporary Artists from Palestine* på den unge, mellemøstlige kunstmesse Art Dubai, mens Astrid Kruse Jensen kunne deltage i en gruppeudstilling i Mumbai, Indien, med støtte fra udvalget. Samtidig har udvalget ønsket at bidrage til at udbrede kendskabet til indisk samtidskunst i Danmark ved at støtte udstillingen *Indian Highway*, der åbner på HEART Herning Kunstmuseum i foråret 2010.

Messedeltagelse

Statens Kunstråds Internationale billedkunstudvalg har på baggrund af input fra danske gallerier sammensat en liste over internationale messer, hvortil danske gallerier kan få støtte i forbindelse med deres deltagelse. Listen revideres en gang om året efter en høring blandt danske gallerier.

Støtten gives automatisk så længe der er midler tilbage i puljen. Puljen er på 1.000.000 kr.

I 2009 kunne danske gallerier få støtte til deltagelse i følgende messer: Armory Show, Art Basel, Liste Basel, Volta Show, NADA, Art Forum, ARCO, Frieze, ZOO Art Fair, FIAC, Art Shanghai og Art Basel Miami Beach.

I alt 10 danske gallerier har modtaget støtte i 2009.

Kunstdk.dk

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg finansierer hjemmesiden kunstdk.dk. www.kunstdk.dk er en digital præsentation af nulevende danske kunstnere og deres værker. Her kan findes cv'er, billeder, video, lydværker og tekster. Det digitale arkiv henvender sig både til et professionelt kunstinteresseret publikum, som ønsker at vide mere om nutidig dansk kunst, og til andre interesserede og nysgerrige, som normalt ikke opsøger den fysiske studiesamling. www.kunstdk.dk baserer sig på det materiale, som en række nulevende danske kunstnere har indleveret.

Den store aktivitet på kunstdk.dk i 2009 vidner om sidens succes. Der var i 2009 115.571 besøgende på siden (heraf 83.234 unikke besøg), og de tilbragte i snit 2.12 minutter på siden, hvilket er relativt lang tid. Langt de fleste af de besøgende var fra Danmark. Der blev optaget 57 nye danske kunstnere på siden i 2009.

Statens Kunstråds Litteraturudvalg

Statens Kunstråds Litteraturudvalg består af Finn Hauberg Mortensen (formand), Niels Lyngsø (næstformand), Niels Peter Juel-Larsen, Rasmus Heiberg og Gritt Uldall Jessen.

Kunstrådets Litteraturudvalg holdt 14 møder i 2009. Seks af disse havde behandling af ansøgninger som det primære indhold, men på alle møder er der blevet behandlet et større eller mindre antal ansøgninger. Udvalget modtog i 2009 i alt 1973 ansøgninger, hvilket er en ganske pæn stigning (23 %) i forhold til sidste år. Især formidlingsområdet (Forfattercentrum) er i stor vækst.

Litteraturudvalgets handlingsplan for 2009 beskrev udvalgets virke i forhold til Statens Kunstråds fire overordnede fokusområder med særligt henblik på at sikre arbejdsmulighed for forfattere, oversættere, tegneserieskabere, illustratører o.a. i forbindelse med konkrete projekter, sikre formidlingen af dansk litteratur både i Danmark og i udlandet gennem støtte til bl.a. oplæsningsarrangementer og deltagelse i BogForum i København såvel som i relevante bogmesser i udlandet. Som yderligere fokusområder havde udvalget valgt at gøre en særlig indsats for faglitteraturen, dramatikken (sammen med Statens Kunstråd og Statens Kunstråds Scenekunstudvalg) og (sammen med Statens Kunstråds Billedkunstudvalg) at udskrive en konkurrence om den illustrerede bog.

Litteraturudvalget havde ca. 30 mio. kr. til rådighed i 2009, fordelt med 25 mio. til det nationale arbejde og 5 mio. til det internationale arbejde.

Som det også var tilfældet i tidligere år blev en del af de nationale midler anvendt til yderligere støtte af oversættelsesområdet, som heller ikke i 2009 kunne dækkes i nødvendigt omfang af midlerne til det internationale arbejde. Den del af Statens Kunstråds bevilling, som Litteraturudvalget fik til rådighed i 2009, og som var øremærket til dette formål, kunne ikke dække de behov, der er til formidling af dansk litteratur i udlandet og opfølgningen heraf gennem oversættelsesstøtte. Derfor måtte Litteraturudvalget også i 2009 prioritere at anvende en del af den nationale bevilling til internationale formål. Således modtog udvalget 188 ansøgninger om støtte til oversættelser i 2009 og kunne imødekomme de 120. Antallet af ansøgninger om støtte til prøveoversættelser, som er et væsentligt værktøj i oversætteres og forlæggeres formidling af dansk litteratur med henblik på salg i udlandet, var 64, og de 56 blev imødekommet.

Efter store satsninger inden for det tyske sprogområde i 2005, det nederlandske i 2006, Storbritannien i 2007, og Spanien i 2008 blev 2009 præget af opfølgning og vedligeholdelse af kontakter. Et sådant opfølgningsarbejde er ikke så spektakulært som egentlige satsninger, men det gør ikke dets nødvendighed mindre. Vedligeholdelsen af kontakter på udenlandske messer og festivaler, i litteraturhuse

og andre steder, hvor dansk litteratur og danske forfattere kan præsenteres, er grundstenen i formidling af dansk litteratur i udlandet.

I september 2009 blev Den Danske Oversætterpris 2009 ved et arrangement i Det Danske Institut i Rom tildelt oversætteren Bruno Berni for hans store og omfattende arbejde for formidling af dansk litteratur i Italien. Prisoverrækkelsen, hvor formanden deltog, var arrangeret i samarbejde med Det Danske Institut og Den danske ambassade i Rom.

I forhold til Statens Kunstråds øvrige overordnede fokusområder, som Litteraturudvalget som nævnt har forholdt sin handlingsplan til, er der især gennem Forfattercentrum og De generelle midler givet støtte til formidling af litteratur og forfattere i hele landet.

Forfattercentrum er gennem årene blevet en mere og mere søgt ordning, og 2009 var et absolut rekordår med 533 ansøgninger, hvorfor Litteraturudvalget afsatte yderligere midler til puljen, med det resultat at der kunne uddeles støtte til i alt 423 ansøgninger. Der har således været 423 oplæsningsaftner over hele Danmark – i gennemsnit mere end et om dagen hele året - hvor læsere har kunnet møde forfatterne, få præsenteret deres bøger og haft mulighed for at indgå i en dialog om det læste og fortalte.

I 2009 fortsatte Litteraturudvalget med at uddele de midler (godt 6 mio. kr.), udvalget i 2007 havde afsat til afholdelse af internationale litteraturfestivaler og til litteraturfestivaler af internationalt tilsnit i hele landet.

Gennem Forfattercentrum og i de generelle midler yder udvalget også støtte til arrangementer og andre tiltag rettet mod børn og formidling af litteratur til børn. Derudover satte Litteraturudvalget i 2008 forberedelsen af en udstilling om dansk børnelitteratur i gang. Udstillingen skal primært vises i udlandet i forbindelse med bogmesser og andre arrangementer, hvor den kan være relevant. Dele af den skulle vises på bogmessen i Tokyo, som Litteraturudvalget deltog i for første gang i 2008 og igen 2009, og hvor der synes at være en interesse for dansk børnelitteraturs potentiale i japansk oversættelse. Her er der således både tale om formidling og præsentation af børnelitteratur.

Udstillingen blev færdigproduceret efter planen og sendt til præmiereforevisning i ved Frankfurt bogmessen i oktober. Men dansk børnelitteratur er populær internationalt, faktisk så populær at hele udstillingen blev stjålet inden levering på udvalgets stand. En kopi af udstillingen blev herefter sat i produktion og vises for første gang i Kunststyrelsens foyer i 2010.

Litteraturudvalget besluttede i 2008, at Danish Literary Magazine fra og med forårsnummeret 2009 ud over net-versionen også skal udgives i papirform til anvendelse på bogmesserne i udlandet. Derudover skal magasinet med henblik på

formidling til et dansklæsende publikum også udkomme i en dansk net-udgave. Dette er fortsat i 2009, hvor også to mindre udleveringsversioner er blevet produceret på engelsk og russisk til brug på messer.

I handlingsplanen havde Litteraturudvalget valgt at gøre en særlig indsats for faglitteraturen i 2009. Udvalget har i den forbindelse i marts, april og maj afholdt tre diskussionsmøder med tematiseret drøftelse af fagbogens situation og vilkår i Danmark. I disse møder deltog udover repræsentanter fra Litteraturudvalget en række eksperter med tæt tilknytning til de faglitterære miljøer, medierne og forlagsverdenen. Formålet var at bringe aktører sammen, som har ansvar for at opretholde og optimere det vidensflow, som er helt afgørende i et videnssamfund, med henblik på at skabe en offentlig opmærksomhed på et felt, som er afgørende for kultur, videnskab og undervisning.

Møderækken resulterede i udarbejdelsen af et oplæg til kulturministeren om faglitteraturen, som blev sendt til kulturministeren i september 2009. Notatet rummer tre konkrete forslag: 1 – et tværministerielt udredningsarbejde mellem kultur-, videnskabs- og undervisningsministerierne om status og behov for den danske faglitteratur; 2 – etablering af en treårig forsøgspulje til støtte af faglitterære akademiske og kulturlitterære dansksprogede udgivelser i andre medier end bogform; og 3 – en forøgelse af mulighederne for oversættelse af dansksproget faglitteratur til andre sprog med henblik på at sikre et bredere publikum og en øget internationalisering på et kvalitativt højt niveau. Ministeren har endnu ikke responderet på oplægget.

I november 2009 fik Litteraturudvalget pålagt at administrere de midler Kulturministeriet har afsat til Fribyordningen. I første omgang var der tale om 1,2 mio. til støtte til etablering af ordningen, hvor Regeringen med Dansk Folkeparti var nået til enighed om, at fire kommuner efter ansøgning hver maksimalt kunne få et tilskud på 300.000 i alt til en toårig etableringsperiode. Til fristen 31. december 2009 indkom ansøgninger fra fire kommuner – alle blev imødekommet. Udvalget skal videre administrere og fastlægge kriterier for en støttepulje på yderligere 0,8 mio. til aktiviteter i forbindelse med Fribyordningen.

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og Litteraturudvalg udskrev i 2009 i samarbejde en konkurrence om en ny børnebog: I Danmark er der en lang tradition for, at billedkunstnere og (børnebogs-)forfattere samarbejder om at skabe værker, hvor teksten bliver til på grundlag af illustrationerne, eller hvor illustrationerne skabes over teksten. I de senere år er det imidlertid blevet mere og mere udbredt, at forfattere og billedkunstnere er sammen i den skabende proces, og at resultatet er et fælles værk efter gensidig inspiration.

På denne baggrund har Litteratur- og Billedkunstudvalget indledt et samarbejde om at stimulere skabelsen af værker i Danmark og formidling af disse i udlandet. Frist

for indlevering af bidrag er den 1. marts 2010, i 2009 blev der nedsat en jury og udarbejdet konkurrencebetingelser.

Sammen med Statens Kunstråd og Statens Kunstråds Scenekunstudvalg har udvalget oprettet en pulje med det formål særligt at støtte dansk dramatik. Puljen fik ved hjælp af en ekstrabevilling en mulighed for ekstraordinært at indkalde ansøgninger i 2009. Det særligt nedsatte udvalg mellem Scenekunstudvalget og Litteraturudvalget modtog i alt 48 ansøgninger hvoraf de 19 fik støtte til en sammenlagt sum af 1 mio. kr. Fremover vil puljen have to årlige ansøgningsfrister.

Statens Kunstråds Musikudvalg

Statens Kunstråds Musikudvalg består af Giordano Bellincampi (formand), Steen Jørgensen (næstformand), Hanne Boel, Leif Skov, Jeanette Balland, Henrik Holm, Emil de Waal og Leif Skov.

Musikudvalget har i henhold til Lov om Musik og Lov om Kunstrådet til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark og dansk musik i udlandet samt rådgive og bistå offentlige myndigheder og institutioner i sager angående musikforhold.

Musikudvalget kan inden for den på finansloven fastsatte ramme til musikformål yde støtte til professionelle orkestres, kors og ensemblers virksomhed, koncertvirksomhed, musikundervisning af forsøgsmæssig karakter eller af landsdækkende eller regional interesse, amatørmusik, informations-, dokumentations-, og publikationsvirksomhed samt andre aktiviteter, der kan virke til fremme af musiklivet i Danmark og dansk musik i udlandet. Udvalget fordeler de på finansloven afsatte midler til rytmiske spillesteder og til musikalske grundkurser.

Endelig varetager udvalget opgaver vedrørende udarbejdelse af retningslinjer og godkendelse af vedtægter på musikskoleområdet.

I 2009 har musikudvalget uddelt midler fra finanslovens bevillinger til musikformål, rytmiske spillesteder, musikalske grundkurser og musikudvalgets andel af Statens Kunstråds midler til international kulturudveksling. Derudover har udvalget fordelt midler fra Kulturministerens musikhandlingsplan Nye Toner, som er finansieret af tipsmidler. Endelig har udvalget uddelt overførte midler fra Musikpolitiske Initiativer 2005- 2008.

Musikudvalget har i 2009 behandlet 2066 ansøgninger og uddelt ca. 193 mio. kr.

Udvalget har holdt 12 ordinære møder, hvoraf et strakte sig over to dage (internatmøde i juni) og et over tre dage (hoveduddelingsmøde i oktober, hvor der træffes beslutning om fordeling af bevillingen til musikformål i 2010). Derudover har der været afholdt en række møder med aktører og interessenter fra musiklivet. Musikudvalgets formand har holdt to møder med kulturministeren i 2009.

Musikudvalgets vigtigste initiativer under Statens Kunstråds fire indsatsområder

Kunst og kommunerne

Statens Kunstråds Musikudvalg yder driftstilskud til musikalske grundkurser, MGK, der tilbydes på kommunernes musikskoler samt til regionale spillesteder og basisensembler, der modtager betydelige kommunale tilskud. Udvalget har derfor løbende dialog med kommunerne. I 2009 har anledning til drøftelser med kommunerne væsentligst været:

- de regionale spillesteders udfordringer i krisetider
- forhandling af flerårsaftaler med basisensemlerne
- ny struktur i MGK-landskabet.

Børn og unges møde med kunsten

Musikudvalget yder ca. 13 mio. kr. årligt til skolekoncerter. Tilskuddet går langt overvejende til organisationen Levende Musik i Skolen, som har til opgave at udbyde skolekoncerter til alle landets kommuner. Musikudvalget besluttede i 2008 at igangsætte en undersøgelse af området, der skulle kortlægge samtlige skolekoncertaktiviteter og sammenholde situationen i Danmark med andre relevante lande. Undersøgelsen skal danne grundlag for beslutning eventuelle ændringer af udvalgets tilskud til skolekoncertaktiviteter og rapporten foreligger i marts 2010.

De musikalske grundkurser, MGK, er et vigtigt led i udviklingen af talentfulde børn og unge til sangere og musikere. I 2009 har udvalget arbejdet med anbefalingerne fra den rapport om området, som de modtog i slutningen af 2008. Dette affødte et udspil til finansloven 2010 om flere midler til at imødekomme det udviklingspotentiale, som beskrives i rapporten og til at kompensere for midler, der falder bort fra 2010, svarende til 8 procent af bevillingen. Dialogen med områdets interessenter om det fremtidige MGK-landskab er endnu ikke ført til ende, og rapportens anbefalinger får ikke konsekvenser for organiseringen af MGK i 2010.

Formidling

Musikudvalgets væsentligste initiativ på formidlingsområdet i 2009 var at igangsætte en undersøgelse af en af områdets væsentligste formidlingsplatforme, nemlig Danmarks mere end 150 musikfestivaler. Udvalget har sat sig for at få afdækket festivalernes musikalske, formidlingsmæssige og økonomiske betydning. Rapporten vil foreligge i foråret 2010.

Globalisering

I oktober 2009 blev den vigtigste internationale begivenhed for verdensmusik, musikmessen WOMEX, afholdt i København for første gang. Messen foregår også i København i 2010 og 2011. Musikudvalget har støttet denne begivenhed med tilskud til den danske co-arrangør WorldMusicFair Copenhagen og til åbningskoncerten The Great Nordic Night.

Musikudvalget var også i samarbejde med genreorganisationerne World Music Denmark og Folkemusikkens Fællessekretariat arrangør af den danske messestand, som fungerede som platform for danske orkestre og andre aktører på området.

For at understøtte det særlige fokus på verdensmusikken, som afholdelsen af WOMEX betød, og for at udbrede dette fokus til hele Danmark udbød Statens

Kunstråds Musikudvalg i 2009 en pulje til arrangementer med verdensmusik uden for WOMEX. Der blev over to runder uddelt i alt 1,5 mio. kr. fra denne ordning.

Musikudvalget har gennem 2009 fortsat det arbejde med at udvikle en samlet vision og strategi for alle aktører i internationalt musikarbejde, som blev igangsat med konferencen "Dansk musik i verden – på vej" i november 2008. I forlængelse af konferencen har tre arbejdsgrupper med deltagere fra konferencen arbejdet med en emnekreds, der blev indkredset på konferencen, og 14. april samledes de 60 deltagere fra konferencen igen for at drøfte udkommet af gruppernes arbejde. Dette mundede ud i formuleringen af en vision for internationalt musikarbejde, der under overskriften "Dansk musik skal ud i verden for at fremme udviklingen af musikken i Danmark og internationalt" opregner syv strategiske indsatser.

Musikudvalget og arbejdsgrupperne konkluderede også, at et vigtigt element i gennemførelsen af disse strategier er etablering af en organisering af musikeksport på tværs af alle musikalske genrer. På den baggrund formulerede udvalget et udspil til finansloven 2010, som anskueliggjorde, at en sådan organisering kunne etableres af en række af de nuværende aktører med tilførsel af yderligere 3,5 mio. kr. årligt fra staten. Disse midler blev desværre ikke fundet på finansloven, men udvalget arbejder videre i 2010 med at forberede etablering af en tværgående musikeksportorganisering.

Bevillinger til drift

Musikudvalget er det fagudvalg i Statens Kunstråd, der bruger flest midler på driftstøtte. Gennem de seneste år er der indgået flerårige aftaler med størstedelen af de driftsstøttede institutioner og ensembler, og flere er på vej.

Fra 2009 er der indgået 3-årige aftaler med 10 ensembler, hvor musikudvalget har vurderet at en længere planlægningshorisont vil fremme ensemblernes kunstneriske udvikling. Der er igennem 2009 blevet forhandlet 4-årige aftaler med ikrafttrædelse fra 2010 med fem basisensembler. Af disse var ved årets udgang aftaler på plads med tre ensembler: Ensemble Midt-Vest, Esbjerg Ensemble og Randers Kammerorkester, mens der stadig forhandlede med Storstrøms Kammerensemble og Klüvers Big Band, hvor den forventede lokale finansiering i aftaleperioden ikke lever op til Musikudvalgets krav om, at det lokale tilskud skal være mindst 2,5 mio. kr. som forudsætning for et statstilskud på 5 mio. kr.

Vedrørende det sjette basisensemble, Det Jyske Ensemble, besluttede musikudvalget i efteråret 2008 at ensemblet fra 2011 ikke længere skal modtage tilskud som basisensemble. Derfor forhandles ikke flerårs-aftale med dette ensemble. Det varslede ophør af status som basisensemble til et ensemble, der i denne egenskab har modtaget et betydeligt tilskud gennem mere end 20 år, og i 2010 modtager 5,1 mio. kr. i tilskud, har naturligvis vakt røre, og beslutningen er gennem hele 2009 blevet antastet af ensemblet og dets bagland.

De fem genreorganisationer Dansk Rock Samråd-ROSA, JazzDanmark, Folkemusikkens Fællessekretariat-FFS, World Music Denmark-WMD og Sekretariatet for ny kompositionsmusik-SNYK er vigtige operatører for Musikudvalget på deres respektive genreområder, hvor de løser både nationale og internationale opgaver. Musikudvalget har for at sikre gode rammer om deres opgaveløsning og enighed om deres opgaver indgået rammeaftaler med genreorganisationerne i perioden 2009-12.

Ved indgåelse af rammeaftale med ROSA, blev det besluttet at den årlige SPOT-festival arrangeret af ROSA skulle udskilles som en selvstændig organisation. Ved hoveduddelingen for 2010 er udskillelsen blevet endeligt gennemført, og SPOT-festivalen er tildelt et tilskud på 1,85 mio. kr., hvilket er en styrkelse af festivalen med 250.000 kr. Det er udtryk for, at Musikudvalget betragter SPOT som en af de vigtigste platforme for udviklingen af Danmarks nye rytmiske navne.

Flere af de 18 regionale spillesteder har i 2009 været i økonomiske problemer og nogle er det stadig ved årets udgang. Et enkelt spillested, Stengade 30, gik konkurs, således at der nu kun er 17 regionale spillesteder. Det er musikudvalgets vurdering, at problemerne for de enkelte spillesteder har haft forskellig baggrund, men at de naturligvis er blevet accentueret af den generelle økonomiske krise. Musikudvalget har i den situation fokuseret på at styrke de smalle genrer. Til dette har udvalget besluttet at anvende 4,6 mio. kr. i perioden 2010-12, hvoraf halvdelen fordeles til de fire genrespecifikke spillesteder Copenhagen Jazzhouse, Global, Culture Box og Voxhall 2, mens den anden halvdel udbydes i en pulje, der kan søges af de resterende 13 regionale spillesteder til projekter, der styrker de smalle genrer og vækstlaget.

Bevillinger til projekter: Nye puljer og væsentlige ændringer af eksisterende.

Ved hoveduddelingen for 2010, som gennemførtes i oktober 2009, oplevede musikudvalget, at der var markant flere ansøgninger inden for ensembleområdet og koncertvirksomheden. Udvalget valgte at bibeholde samme overordnede prioritering af sine midler som året før, men lagde særligt vægt på dynamik og kvalitet hos såvel koncertformidlere som udøvere.

I 2009 blev der også på musikområdet mulighed for at søge tilskud til udenlandske kunstners netværksskabende arbejdsophold i Danmark, da Statens Kunstråds DIVA-ordning blev udbredt til alle kunstarterne under rådet.

En anden ny ordning var puljen til øget indsats for verdensmusikken, som er omtalt ovenfor under "Globalisering". Det er også i 2009 besluttet at udbyde to andre nye puljer: En udviklingspulje for basisensemblerne og den tidligere omtalte pulje til styrkelse af de smalle genrer og vækstlaget på de regionale spillesteder, som kun uddeles en gang. Disse puljer kan søges fra 2010.

Fra 2009 har musikudvalget besluttet, at honorarstøtte til rytmiske spillesteder ikke længere kan søges løbende, men kun ved den årlige frist i november for støtte til det efterfølgende kalenderår.

Andre initiativer

Undersøgelse af pengestrømme og resurser i dansk musik

Musikudvalget besluttede i 2009 at iværksætte en undersøgelse, der skal afdække samtlige pengestrømme og resurser i musiklivet. Undersøgelsen skal skabe et stærkere faktabaseret grundlag for den fremadrettede debat og for prioriteringen af de offentlige tilskud til musikområdet. Den skal omfatte både live-området, indspillet musik, musikken i medierne, musikundervisningen og den musikalske fødekæde på alle niveauer. Undersøgelsen skal levere et overordnet og sammenhængende billede af de økonomiske forhold i det danske musikliv, og omfatte såvel de dele af musiklivet, der helt eller delvis finansieres via offentlige og private midler som den rent kommercielle musikbranche. Den skal belyse direkte og indirekte offentlig støtte fordelt på kommunale, regionale og statslige midler samt fonde, sponsorater og egenfinansiering. De pengestrømme, der genereres af ophavsretten skal også afdækkes i undersøgelsen.

Undersøgelsen vil foreligge i september 2010, således at det siddende udvalg kan nå at forholde sig til resultatet, gå i dialog med musiklivets aktører og politikere og i forlængelse af dette komme med anbefalinger til et kommende udvalgs prioriteringer og indsatser.

Musikudvalgets fire udspil til finansloven 2010

Musikudvalget udarbejdede i sommeren 2009 fire udspil til områder, hvor de så et påtrængende behov for tilførsel af midler. Udspillene blev sendt i kort form til kulturministeren og til Folketingets kulturudvalg i juni og blev sendt i deres endelige gennearbejdede form i september. De fire udspil skulle styrke dansk musik nationalt og internationalt og de skulle også kompensere for bortfald af midler fra Musikpolitiske Initiativer, som har tilført ca. 11 mio. kr. årligt til talentpleje og til de rytmiske spillesteder.

I de fire udspil lagde Musikudvalget op til, at musikområdet skal tilføres i alt 22,5 mio. kr. om året, og udvalget foreslog:

- Styrkelse af de rytmiske spillesteder i Danmark
- Styrkelse af de musikalske grundkurser
- Etablering af en udgivelsespulje
- En ny bred organisering af musikeksporten for alle genrer

Kulturministeren inviterede 20. november Musikudvalgets formand og Statens Kunstråds formand til møde om de fire udspil og om udvalgets undersøgelse af pengestrømme og resurser i musiklivet. Mødets kom dog i høj grad til at handle om, at ministeren dagen før havde offentliggjort beslutningen om at indstille

tilskuddet til Peter Schaufuss balletten og fordele midlerne til rytmiske spillesteder, Dansk Dansteater og en musicaluddannelse. Her markerede begge formænd, at de syntes, at Statens Kunstråd som rådgiver for ministeren burde have været inddraget inden beslutningen før gennemførelsen af så væsentlig en beslutning for både dansen og musikken.

Udover de midler, der således tilgik rytmiske spillesteder, og som delvist imødekom musikudvalgets udspil på dette område, har udvalgets øvrige udspil ikke affødt ekstra midler til musik i 2010.

Styrkelse af den rytmiske musik

I december 2009 besluttede musikudvalget at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal udarbejde en rapport med konkrete anbefalinger til, hvordan den rytmiske musik i Danmark og dansk rytmisk musik i udlandet bedst kan styrkes.

Med udgangspunkt i udvalgets udspil fra sommeren 2009 om styrkelse af de rytmiske spillesteder, ønskede udvalget at se bredere på den rytmiske musik, herunder vækstlag, uddannelse og talentudvikling, live og digital musikformidling samt musikeksport. Arbejdet skal tage afsæt i alle væsentlige overvejelser om styrkelse af området, herunder blandt andet de 14 strategiske anbefalinger fra Tænketanken for Rytmisk Musik.

Arbejdsgruppens rapport skal drøftes på en konference den 10. juni 2010 med eksperter og repræsentanter for den rytmiske musik. Rapporten og konferencen skal danne udgangspunkt for Musikudvalgets fortsatte drøftelser og prioriteringer. Arbejdsgruppens virke skal så vidt muligt koordineres med kulturministerens udviklingsprojekt på musikområdet.

Statens Kunstråds Scenekunstudvalg

Statens Kunstråds Scenekunstudvalg består af Mikkel Harder Munck-Hansen (formand), Peter Westphael (næstformand), Hans Henrik Clemensen, Ellen Nyman og Torsten Schenlaer.

Udvalgets opgaveportefølje er beskrevet i Teaterloven og Loven om Kunstrådet – og opgaven er at fremme teaterkunst og teaterkultur i Danmark.

Scenekunstudvalget varetager følgende opgaver:

- bevilger tilskud til scenekunst
- foretager godkendelse af teatre og forestillinger til optagelse i forskellige støtte- og refusionsordninger
- følger udviklingen blandt egnsteatrene og de små storbyteatre
- yder bistand og rådgivning af offentlige myndigheder i sager vedrørende scenekunst
- behandler spørgsmål vedrørende dansk scenekunst og kommer med udtalelser herom

Scenekunstudvalgets visioner for arbejdet i den 4-årige beskikkelsesperiode indgår i Statens Kunstråds handlingsplan, som blev offentliggjort januar 2008. Statens Kunstråd skitserer i sin handlingsplan fire overordnede indsatsområder, hvor Scenekunstudvalgets visioner og konkrete initiativer er beskrevet.

De tanker og initiativer, som Scenekunstudvalget beskriver i Statens Kunstråds handlingsplan, har også i 2009 dannet grundlag for Scenekunstudvalgets aktiviteter.

Scenekunstudvalget holdt 20 udvalgsmøder i 2009. 11 af disse havde behandling af ansøgninger som det primære indhold, men på alle møder er der blevet behandlet et større eller mindre antal ansøgninger. Udvalget har endvidere afholdt en lang række møder med områdets mange aktører, deltaget i festivaler, seminarer m.m. - og ikke mindst overværet mange forestillinger.

Udvalget modtog i 2009 i alt 749 ansøgninger.

I 2009 har Kunstrådets Scenekunstudvalg fordelt i alt 101.293.846. kr. til scenekunstaktiviteter. Bevillingerne er bevilget til i alt 204 konkrete ansøgere. Størstedelen af midlerne blev fordelt i forbindelse med hoveduddelingen til scenekunstaktiviteter for sæson 2009/10, men også løbende gennem året til internationale aktiviteter og udvekslingsprojekter. Det skal bemærkes at ansøgninger både søges og bevilliges i forhold til sæsoner – ikke i forhold til

finansår - hvorfor de konkrete tal for hoveduddelinger ikke umiddelbart kan sammenlignes med finansår.

Udvalget har i 2009 fortsat en ny praksis med løbende at uddele midler til konkrete samtidsaktuelle projekter med kortere planlægningshorisont end de projekter, som udvalget yder tilskud til ved hoveduddelingen.

Det overordnede kriterium for Scenekunstudvalgets prioriteringer er altid den kunstneriske kvalitet, men der tages også hensyn til, at forskellige scenekunstneriske genrer og udtryk er repræsenteret. Udvalget ønsker også at forestillingerne når ud til publikum i alle aldersgrupper i hele landet, ligesom udvalget har arbejdet for at også ansøgere med en anden etnisk baggrund end dansk, ansøger udvalget om støtte til professionelle scenekunstaktiviteter.

I 2009 har Scenekunstudvalget tildelt flerårige tilskud til enkelte udvalgte scenekunstgrupper med det formål at sikre grupperne mulighed for langtidsplanlægning.

Deltagelse i Kunstrådets tværgående puljer til musikdramatik og dramatik

Statens Kunstråds Scenekunstudvalg har i 2009 også bidraget til Kunstrådets Musikdramatiske pulje. Her behandlede de 4 medlemmer (2 repræsentanter fra henholdsvis Scenekunstudvalget og Musikudvalget) i alt 74 ansøgninger og bevilgede i alt 16,2 mio. kr. til 13 musikdramatiske projekter. I puljen til musikdramatik gives der tilskud til fremme af musikdramatiske projekter, og der ydes primært tilskud til nyskrevne og nykomponerede projekter, herunder dans og børnemusikdramatik.

Scenekunstudvalget har ligeledes sammen med Litteraturudvalget afsat supplerende midler til Kunstrådets nye pulje til udvikling af ny dramatik. Dramatikudvalget bestående af repræsentanter fra de to udvalg fordelte ved den første uddeling i december 2009 i alt 1 million kr. i tilskud til 19 projekter prioriteret blandt 48 indkomne ansøgninger. Fremover vil puljen have to årlige ansøgningsfrister. Det overordnede formål med dramatikpuljen er at styrke kvaliteten af den danske dramatik ved at give danske dramatikere muligheder for at udvikle og afprøve dramatiske værker, blandt andet gennem workshops og readings både nationalt og internationalt.

Dansen

I sin prioritering af tilskud til danseproduktioner har udvalget haft et særligt fokus på at stimulere dansemiljøet i de nye faciliteter på Carlsberg, samt fortsat at styrke miljøer uden for hovedstaden, særligt i Århus.

I 2009 valgte Scenekunstudvalget at sætte særligt fokus på dansens vilkår i Danmark og gennemførte en række intensive dialogmøder med repræsentanter fra

dansemiljøet op til en større Dansekonference, der blev afholdt i Dansehallerne på Carlsberg-området i juni 2009. Her deltog omkring 120 væsentlige aktører fra danseverdenen. I forlængelse af dette initiativ har Scenekunstudvalget udarbejdet en vision for dansen i Danmark med fem konkrete anbefalinger. Udvalget har endvidere reserveret 1 million kr. til en ny dansepulje til fremme af dansen.

Kunst og globaliseringen

Scenekunstudvalgets visioner for udvikling af scenekunsten og synlighed af dansk scenekunst i et globalt perspektiv er tænkt ind i forhold til indsatsområdet kunst og globalisering. Blandt andet lægger Scenekunstudvalget i bedømmelsen af internationale ansøgninger vægt på følgende ni principper: Kvalitet, interesse udefra, fokusering, gensidighed, netværk, fleksibilitet, enkelthed, markedsføring og opfølgning. Scenekunstudvalget ser desuden dansk kunst som en platform, hvorfra diversiteten i samfundet kan og bør afspejles.

Udover at bevilge tilskud til konkrete internationale udvekslingsprojekter efter ansøgning, så tager udvalget også initiativ til andre aktiviteter, som medvirker til fremme af det internationale samarbejde. Blandt andet er der i 2009 afholdt p@rt – den internationale show-case med præsentation af dansk scenekunst under ledelse af Københavns Internationale Teater. Show-casen fandt sted i Dansehallerne i København i efteråret 2009, og fungerede som udstilling af en del af den danske scenekunst. Evalueringen er endnu ikke afsluttet, - men udvalget kunne med tilfredshed konstatere at show-casen var velbesøgt af mange væsentlige internationale opkøbere, og at selve afviklingen var meget professionelt udført.

Scenekunstudvalget har ligeledes medvirket til, at dansk scenekunst i 2009 har været repræsenteret på show-cases i udlandet. Udvalget var blandt andet repræsenteret sammen med flere danske børneteatergrupper på den store Big Break Festival i Moskva, der i 2009 havde et særligt dansk fokus.

Udvalget har indledt dialog med den velrenommerede Inter-City festival i Firenze, med henblik på præsentation af et større udvalg af ny dansk dramatik og scenekunst i Italien i efteråret 2010.

Desværre blev en større satsning på et dansk teaterfremstød i Kina, som udvalget havde støttet, aflyst i sidste øjeblik. Udvalget afventer stadig en redegørelse herfor.

Scenekunst i hele landet

Med henblik på at stimulere en geografisk spredning af de forestillinger Scenekunstudvalget yder tilskud til, så har udvalget i 2009 optaget mere end 100 forestillinger i garantiordningen for voksenteater. Garantiordningen er en underskudsgaranti for arrangører af teaterforestillinger – f.eks. en teaterforening - og formålet er også at få "smallere" forestillinger ud til publikum i hele landet.

Scenekunstudvalgets tidligere initiativ med at etablere et Turnénetværket er i 2009 vokset til 32 scener/spillesteder geografisk spredt ud over hele Danmark. Formålet med netværket er at foretage en rentabel og hensigtsmæssig koordination af forestillingernes turné, således at produktionerne dels opnår en samlet turné med 20 spilledage, dels udbredes til flere spillesteder i hele Danmark. Først i 2010 vil Scenekunstudvalget kunne evaluere ordningen og tage stilling til, om den har haft den forventede succes.

Kunstrådets Scenekunstudvalg har til opgave at følge udviklingen på egnsteaterområdet, og i løbet af 2009 har Scenekunstudvalget efter indstilling fra egnsteaterkonsulenterne godkendt ét nyt egnsteater med virkning fra 2010 - Black Box Theatre i Holstebro.

Scenekunstudvalget er løbende i dialog med landets fire storbykommuner vedrørende de små storbyteatre. Særligt i forbindelse med processen omkring udpegningen af nye små storbyteatre i København, har udvalget været i tæt dialog med Københavns kommunes Kultur- og fritidsudvalg. Kommunen valgte dog ikke at følge udvalgets anbefaling om ikke at lukke de åbne scener K1 og K2.

Scenekunstabilledet i København gennemgik i løbet af 2009 flere gennemgribende forandringer. Blandt andet er Københavns Kommunes bevilling til Kaleidoskops K1 og K2 bortfaldet og efterfølgende anvendt til at give tre nye teatre i København status som små storbyteatre (ZeBu, Teater V og Grob).

Lukningen af Kaleidoskops to scener resulterede i, at en række enkeltprojekter med tilskud fra Kunstrådets Scenekunstudvalg stod uden spillested i sæson 2009/10. For at afhjælpe denne problemstilling bevilgede Scenekunstudvalget i samarbejde med Københavns Teater tilskud til drift af en midlertidig åben scene på det gamle Avenyteater på Frederiksberg, der i sæson 09/10 huser 7 – 8 scenekunstprojekter. Den manglende-åben-scene-problematik er endnu ikke afklaret for sæson 2010/11, og drøftelser vedrørende en mulig løsning optager derfor fortsat en stor del af udvalgets mødetid.

Børn og unges møde med kunst

Kunstrådets Scenekunstudvalg prioriterer stationært og turnerende børneteater af høj kvalitet, som i særlig grad bidrager til en fortsat udvikling og fornyelse af børneteater. Omkring en fjerdedel af de midler som udvalget havde til rådighed i 2009 er anvendt dels som produktionstilskud, dels til børneteaternes mange internationale udvekslingsaktiviteter.

Scenekunstudvalget er altid - også i 2009 i Ballerup - repræsenteret ved den landsdækkende danske børneteaterfestival, som udvalget betragter som et meget vigtigt udstillingsvindue for dansk børneteater. Festivalen fungerer dels som en lokal kulturmanifestation, dels som en salgsmesse, hvor aftagere/købere fra Danmark og udlandet udvælger forestillinger til den kommende sæson til

præsentation for børn og unge i skoler, teaterforeninger med mere.

Formidling

Kunstrådets Scenekunstudvalg bidrager til formidling af scenekunst i hele landet, og udvalget har generelt et særligt fokus på en geografisk spredning af aktiviteterne.

I henhold til billetkøbsordningen skal teatre/forestillinger, der ikke modtager tilskud i henhold til teaterloven, godkendes af Kunstrådets Scenekunstudvalg som professionel scenekunst. Godkendelse er en forudsætning for, at teatret eller købere af en forestilling (f.eks. en teaterforening) kan få formidlingstilskud til at nedbringe sine billetpriser. Scenekunstudvalget drøfter løbende, hvorledes udvalget definerer begrebet professionel scenekunst. Som udgangspunkt bruges objektive kriterier (uddannelse, karriere etc.). Dermed ikke være sagt at alle involverede skal have en professionel uddannelse, så længe de overordnede kunstneriske rammer blot er professionelle. Egentlige kunstneriske vurderingskriterier indgår derfor også i drøftelserne.

I 2009 har Scenekunstudvalget behandlet næsten 100 anmodninger om godkendelse af forestillinger som værende professionel scenekunst med henblik på optagelse i formidlingsordningen.

Dialog

Scenekunstudvalget finder det meget vigtigt løbende at være i dialog med hele scenekunstmiljøet, og udvalget har i løbet af 2009 deltaget i eller selv taget initiativ til en lang række møder; blandt andet dialogmøde med det århusianske scenekunstmiljø. I forlængelse af hoveduddeling for sæson 2009/10 blev der i januar 2009 afholdt et åbent-hus arrangement i Kunststyrelsen, hvor der deltog omkring 160 personer fra det danske scenekunstmiljø. Udvalget var repræsenteret og deltog aktivt i en række konferencer som f.eks. Uafhængige Scenekunstneres seminar i København og det internationale seminar i Århus med fokus på belgisk scenekunst. Endelig har udvalget afholdt møde med Refusionsudvalget og med en række lokale politikere og embedsfolk, og formanden har ved flere lejligheder været i dialog med kulturministeren. Udvalget har ligeledes deltaget i en række dialogmøder med Teaterudvalget (Seeberg-udvalget), i forbindelse med deres udarbejdelse af en kommende visionsrapport vedrørende scenekunstmrådet.

Statens Kunstråds regnskab for 2009

Statens Kunstråd har i 2009 ydet tilsagn om tilskud for i alt 415 mio. kr., hvilket er 30 mio. kr. mere end i 2008.

Statens Kunstråds regnskab for 2009 fremgår af nedenstående tabel 1. Af tabellen ses det, hvorledes Statens Kunstråd har disponeret de bevilgede midler i 2009.

Den samlede ramme i 2009 udgjorde 440,8 mio. kr. Der er ydet tilsagn for 415 mio. kr. Det betyder, hvilket medfører at 25,7 mio. kr. er regnskabsmæssigt videreført til 2010. I 2008 var videreførelsesbeløbet på 47,4 mio. kr., der blev overført til 2009, og der er således tale om et fald i det regnskabsmæssige videreførelsesbeløb på 21,7 mio. kr.

Af det regnskabsmæssige videreførelsesbeløb på 25,7 mio. kr. er 15,8 mio. kr. reelt disponeret af rådet, hvilket i praksis betyder, at Statens Kunstråd har taget beslutning om, hvorledes midlerne skal anvendes, men at det ikke er bogført i regnskabet for 2009, da sådanne dispositioner først må bogføres, når der ydes juridisk bindende tilsagn.

Når der i regnskabet for 2009 tages hensyn til disse dispositioner er årets resultat på 9,9 mio. kr. Dette svarer til ca. 2,2 pct. af Statens Kunstråds samlede råderum i 2009.

Tabel 1 - Statens Kunstråds regnskab 2009

Noter		Samlet disponibel ramme 2009	Regnskab 2009	Afvigelse	Dispositioner	Årets resultat efter dispositioner
	Mio. kr.					
	Billedkunst					
1	Billedkunstformål	38,0	37,9	0,0	-	0,0
	Billedkunst - i alt	38,0	37,9	0,0	-	0,0
		-	-	-	-	-
	Litteratur					
2	Litterære formål	14,7	16,4	(1,7)	(2,2)	0,4
	Litteraturpulje	15,7	13,5	2,1	-	2,1
	Aktiviteter der fremmer arbejdet med forfatteres ytringsfrihed	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0
	Litteratur i alt	30,6	30,0	0,5	(2,1)	2,6
		-	-	-	-	-
	Musik					
3	Musikformål	94,9	94,3	0,5	-	0,5
	Musikalske Grundkurser	37,1	37,1	0,0	-	-
	Musikhandlingsplanen 2004-2007 - Liv i Musikken	-	-	-	-	-
	- heraf talentpleje	1,1	1,1	(0,0)	-	-
	- heraf pladepulje	-	(0,0)	0,0	-	0,0
	Musikhandlingsplanen 2008-2011 - Nye Toner	-	-	-	-	-
	- heraf regionale spillesteder	2,0	0,9	1,1	1,1	-
	- heraf nye publikumsmiljøer	1,4	1,3	0,1	-	0,1
	- heraf musikalske vækstbede	1,1	0,8	0,3	-	0,3
	- heraf digital formidling	0,5	0,4	0,1	-	0,1
	- heraf transportstøtte	4,7	2,1	2,6	-	2,6
	- heraf tilskud til honorarstøtten	7,1	6,8	0,3	0,3	-
	- heraf talentudvikling på musikskoler	4,2	3,4	0,8	0,8	0,0
	- heraf den unge elite	2,0	2,0	0,0	-	0,0
	Musikpolitiske initiativer	16,1	9,8	6,2	6,2	-
	Styrket talentpleje på musikskolerne	3,3	-	3,3	3,3	-
	Rytmiske spillesteder	24,2	23,5	0,7	0,7	-
	Honorarstøtte	7,9	7,6	0,4	0,3	0,0
	Musik - i alt	207,6	191,1	16,4	12,8	3,6
		-	-	-	-	-

	Scenekunst	-	-	-	-	-
4	Teaterformål	98,0	96,7	1,3	-	1,3
	Scenekunst - i alt	98,0	96,7	1,3	-	1,3
		-	-	-	-	-
	Tværgående formål	-	-	-	-	-
5	Øget kunstnerisk aktivitet og talentudvikling	22,3	16,9	5,4	4,7	0,7
	Huskunstnerordningen og andre børnerettede aktiviteter	10,0	9,7	0,3	0,3	-
	Forsøg med kulturskoler	3,1	3,1	0,0	-	0,0
	Musikdramatiske formål	7,8	7,8	0,0	-	0,0
6	International kulturudveksling	23,4	21,8	1,7	-	1,7
	Tværgående formål - i alt	66,7	59,3	7,4	5,3	2,1
		-	-	-	-	-
	Kunstrådet i alt	440,8	415,1	25,7	15,8	9,9

Noteangivelserne i ovenstående tabel henviser til det efterfølgende afsnit med specifikation af tilsagn.

Særlige bemærkninger til regnskabet:

Litterære formål:

Isoleret set udviser regnskabet et merforbrug på 1,7 mio. kr. i 2009. Imidlertid er et annulleret tilsagn på 6,5 mio. kr. ikke bogført i regnskabet for 2009. Når der tages højde herfor udviser regnskabet en regnskabsmæssig videreførelse på 4,8 mio. kr. Heraf har udvalget reserveret 4.3 mio. kr. til litteraturfestivaler i 2010 og 2011. Som udisponeret videreførelse optræder herefter 0,4 mio. kr. Der er i posten "dispositioner" reguleret for såvel den bogføringsmæssige fejl som udvalgets reservationer til 2010.

Ytringsfrihedspuljen:

Der afsættes årligt 100.000 kroner til Statens Kunstråds ytringsfrihedspulje. Der er indkommet én ansøgning til ytringsfrihedspuljen, som udvalget har imødekommet med 65.000. Det samlede tilsagn til formålet i 2008 er optaget under "Litterære formål", hvorfor der er reguleret herfor med 0,1 mio. kr. i opgørelsen for 2009.

Musikhandlingsplanen "Nye Toner" - Regionale spillesteder

Den regnskabsmæssige videreførelse på 1,1 mio. kr. skyldes to forhold:

- 1) Finansieringen af Kunstrådets pulje "Regionale Spillesteder" stammer delvist fra finanslovmidler og dels fra en øremærket pulje i Musikhandlingsplanen "Nye Toner" vedrørende 2008-11 fra Kulturministeriets andel af Tips- og Lottomidlerne. De regionale spillesteder modtager et driftstilskud på baggrund af en fireårig aftale med Statens Kunstråds Musikudvalg. Som følge af den tidsmæssige forskydning mellem aftalerne og Musikhandlingsplanen har Statens Kunstråds Musikudvalg besluttet at videreføre dele af tipsbevillingen, således at finansieringen til spillestederne ligger fast inden for aftalens løbetid.

- 2) Statens Kunstråds Musikudvalg har i 2009 reserveret midler med henblik på at disponere dem i forbindelse med midtvejsevalueringen af spillestederne. Midlerne er udbudt i en særlig pulje i starten af 2010.

Musikhandlingsplanen "Nye Toner" – "Musikalske vækstbede"

I puljen til "Musikalske vækstbede" optræder der i 2009 uforbrugte midler på knap 0,3 mio. kr. ud af en samlet ramme på 1,1 mio. kr. Årsagen til de uforbrugte midler skyldes primært, at et større projekt ikke blev gennemført, hvorfor der blev ført 0,1 mio. kr. tilbage på rammen.

Musikhandlingsplanen "Nye Toner" – tilskud til honorarstøtten

Det regnskabsmæssige mindreforbrug skyldes den særlige bevillingsmæssige styring af området. Der er givet forpligtende tilsagn på den samlede bevilling.

Musikhandlingsplanen "Nye Toner" – talentudvikling på musikskoler

Som led i udmøntningen af musikhandlingsplanen - "Nye Toner" - er der med Kulturministeren aftalt en revideret tilskudskadence for disse midler der indebærer et årligt tilskudsniveau på 5,8 mio. kr. De øremærkede midler til talentudvikling på musikskolerne under musikhandlingsplanen 2008-2011 - nye toner - er derfor disponeret til dette formål.

Musikpolitiske initiativer

Midlerne - 6,2 mio. kr. - er disponeret i den forstand, at:

1. midlerne er øremærkede og omfattet af politiske forlig
2. midlerne er midlertidige i sin udstrækning, og
3. der med Kulturministeren er aftalt en længere udstrækning af bevillingen, således at de resterende midler anvendes i 2010.

Styrket talentpleje på musikskolerne

Jf. ovenfor om Musikhandlingsplanen "Nye Toner" – talentudvikling på musikskoler.

Rytmske Spillesteder

Det regnskabsmæssige mindreforbrug skyldes den særlige bevillingsmæssige styring af området. Der er givet forpligtende tilsagn på den samlede bevilling.

Honorarstøtte

Det regnskabsmæssige mindreforbrug skyldes den særlige bevillingsmæssige styring af området. Der er givet forpligtende tilsagn på den samlede bevilling.

Øget kunstnerisk aktivitet og talentudvikling

Statens Kunstråd har i 2009 besluttet at yde tilsagn inden for en ramme på ca. 10 mio. kr. til en idéindkaldelse. Heraf er ca. 4 mio. kr. reserveret i regnskabet for 2009. Midlerne er uddelt i februar 2010. Hertil kommer at der i regnskabet for 2009

er reserveret ca. 1 mio. kr. til en Festival for Samtidskunst. Den samlede reservation udgør herefter 4,7 mio. kr. i 2009.

Huskunstnerordningen

Det disponerede beløb er bogført under " Øget kunstnerisk aktivitet og talentudvikling"

Særligt vedr. videreførte beløb

På tre områder har udvalgene ikke disponeret fuldt ud, og der optræder videreførelsesbeløb:

- Litteraturpulje
- Musikhandlingsplanen "Nye Toner" - Transportstøtte
- International kulturudveksling – Litteraturudvalgets andel

Nedenfor skal redegøres for baggrunden herfor.

Litteraturpuljen

Puljen er en øremærket 4-årig bevilling vedrørende perioden 2007-2010. Fra 2008 til 2009 blev der overført 5 mio. kr., hvilket forøgede den samlede ramme i 2009 til 15,7 mio. kr. Den samlede videreførelse blev i 2009 bragt ned på 2.1 mio. kr., og det planlægges at puljen vil være fuldt disponeret med udgangen af 2010.

Musikhandlingsplanen "Nye Toner" – Transportstøtte

Som følge af den, i forhold til musikudvalgets planlægningskadence, relativt sene beslutning og offentliggørelse af musikhandlingsplanen i 2008, blev der ikke delt mange transportstøttemidler ud det første halvår. Ca. halvdelen af den disponible ramme i 2009 hidrører således fra 2008. Musikudvalget har justeret ordningens kriterier, og der forventes et hurtigere afløb af puljen.

International kulturudveksling – Litteraturudvalgets andel

Statens Kunstråd fordeler den samlede bevilling til International kulturudveksling på de forskellige kunstområder. Ud af den samlede videreførelse på 1,7 mio. kr. vedrører de 1,2 mio. kr. Litteraturområdet, mens 0,4 mio. kr. vedrører Musikområdet.

Det udisponerede beløb på litteraturområdet afspejler, at den andel af bevillingen der stammer fra tipsbevillingen til kulturelle formål, og som først kan disponeres endeligt af udvalget medio året, disponeres i en "sæsonkadence" og dermed først bliver forbrugt i første halvår af 2010.

Der søges fremadrettet tilstræbt en uddelingskadence der i større omfang tilrettelægges i henhold til bevillingsåret.

Specifikation af tilsagn ydet af Statens Kunstråds generelle midler i 2009

Nedenstående specifikation viser de bogførte tilsagn i 2009.

Mio. kr.	
Note 1	
Billedkunstformål	
Produktion	14.306.394
Formidling	8.390.381
Kunstnersammenslutninger	277.000
Censurerede udstillinger	750.000
Tilskud i øvrigt	1.623.946
Kommunale billedkunstråd	4.110.000
Driftstilskud	7.558.950
Andet	100.000
KIP-Produktionstilskud til internationale biennaler	1.078.014
Annullerede tilsagn m.v.	(253.674)
Billedkunstformål - i alt	37.941.011
Note 2	
Litteraturformål	
Litteraturudvalgets tema	1.352.000
Den danske oversætterpris	
Litteraturrådets Skriftserie	293.963
Priser og medaljer	455.000
Forårsuddeling	4.907.049
Skønlitteratur	2.400.000
Faglitteratur	1.325.000
Børnelitteratur	1.507.000
Klassikerudgivelser/institutioner	788.900
Dansk Forfattercentrum	2.171.000
Rejselegater	908
PR-Rådgivning	959.225
Udgivelsesstøtte	-
Særpulje til oplæsninger	203.000
Litteraturfestival	2.601.000
Fremmedsprogede forfattere	200.000
Nordiske oversættelser	(659.083)
Annullerede tilsagn m.v.	(2.027.538)
Litteraturformål i alt	16.477.424
Note 3	
Musikformål	
Musikundervisning	14.042.000
Amatørmusik	6.855.456
Musikdramatik	3.800.000
Ensemblestøtte	42.387.125

Koncertvirksomhed	5.706.200
Efter- og videreuddannelse	580.000
Udgivelser	1.195.000
Institutioner	18.745.000
Nye musikprojekter og andre formål	350.000
Verdensmusik	1.080.000
Transportstøtte	624.000
Køb af varer og tjenesteydelser	800.000
Annulerede tilsagn m.v.	(1.846.339)
Musikformål i alt	94.318.442
Note 4	
Teaterformål	
Teaterformål	92.740.500
Teknik og biler	-
Garantifond	1.749.052
International teaterudveksling	8.364.665
Køb af varer og tjenesteydelser	400.000
Turnerende børneteater	-
Musikdramatisk pulje	1.800.000
Annulerede tilsagn m.v.	(8.360.369)
Teaterformål - i alt	96.693.848
Note 5	
Tværgående formål	
Tværkunstneriske projekter	1.650.000
DaNY-Arts 2007 **	135.001
Statens Kunstråds DIVA ordning	2.500.171
Levendegørelse af rådets hjemmeside	382.000
Statens Kunstråds formidlingspris	202.000
Kommunekonference	450.000
Statens Kunstråds Interkulturelle Projekt	1.597.000
Støtte til Metropolis 2009 og 2010	1.500.000
Statens Kunstråds Residency-ordning	1.100.000
Kompetenceudvikling for danske kunstnere	100.000
Korte research programmer	135.000
Tilskud til ASSITEJ verdenskongres, festivaldelen	500.000
Diverse kampagner og evaluering	450.000
Projekt Kunsten at Fremme Kunsten	500.000
Ekstraordinært tilskud til Musikdramatik	4.000.000
Dansekonference	125.000
Tilskud til Dramatik-puljen	500.000
Projekt Den illustrerede bog (børnerettede aktiviteter)	400.000
Tilskud til galleriernes messedeltagelse	863.670
Tilskud til international musikkonference	125.000
Projekt Indsats for verdensmusikken	500.000
Annulerede tilsagn m.v.	(786.094)
Tværgående formål - i alt	16.928.748

*) Tilsagn udgør 266.375 kr.

***) Resttilsagn i forbindelse med DaNY-Arts-projektet udbetalt i 2009

Specifikation af tilsagn ydet af Statens Kunstråds øremærkede midler til International Kulturudveksling i 2009

Nedenstående specifikation viser de bogførte tilsagn i 2009.

Mio. kr.	
Note 6	
Billedkunst	
Venedig 2007	67.000
Venedig 2009	2.250.000
Biennaler - generelt	181.350
Residency New York	375.000
Residency Berlin	283.000
Residency Paris	154.500
Residency Istanbul	299.500
Residency Rio	84.800
Residency Mexico	215.000
Seminar Billedkunst	145.087
Fondsvirksomhed	7.205.551
Besøgsprogrammer	250.000
Bibliotek - Nyhedsbrev	200.000
Digitalt Studie Arkiv	100.000
Andet netværksarbejde	120.000
Annullerede tilsagn	(324.291)
Billedkunst - i alt	11.606.498
Litteratur	
Skønlitteratur - Besøgsprogrammer, research, web	1.593.704
Faglitteratur - oversætterstøtte	2.468.415
Personudveksling	1.192.181
International præsentation - Årets satsning	135.825
Annullerede tilsagn	(646.394)
Litteratur - i alt	4.743.731
Musik	
International transportstøtte	982.670
Midem	500.000
Popkomm	10.000
Besøgsprogrammer	180.575
Andre musikprojekter	589.210
Annullerede tilsagn	(111.811)
Musik - i alt	2.150.644

Scenekunst	
Teaterudveksling	155.000
Mindre projekter	476.613
Scenekunst – øvrige projekter	1.500.000
Annullerede tilsagn	(150.081)
Scenekunst - i alt	1.981.532
Tværgående	
Tværfaglig, Kulturudveksling *	1.300.000
Annullerede tilsagn	-
Tværgående - i alt	1.300.000
International kulturudveksling - i alt	21.782.405

*) Heraf indgår midler til opfølgning på DaNy-Arts-projektet samt tilskud til Korte research programmer